

روزِ آ شوب

رُژنِ آَشوب

زاكر مجيد

سگار پبلى كيشنز

دلکوش

ہجیرۂ ادارہء اے اجازت نیست کہ اے کتابء کجام ہم بھرے دو برنوٹو کاپی، اسکین، ہوار کجام ہم
شکلے، وسیلہ، چاپ، شنگ بہ کنت۔ یہ اشیء الہی انت کہ چہ سگار پبلی کیشنز، نبشتہ، درو شم، اجازت
گرگ بہ بیت۔

سگار پبلی کیشنز

بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن آزاد

www.bsoazad.org

چاپ: 2025

نامرات

چيرمين زاهد جانء نامء

وابگء پيلهئى، هيالء اوست

شاده ء مهر، مجتئى زندء

آسرى عمرء روچ روژنائى

آدمى ذاتء رژنء آشوب إنت

رژنء آشوب إنت

رژنء آشوب انت

(عطا شاد)

شمار	سرھال	تاکدیم
1	پیشگال	01
2	زا کر مجیدؔ زندناگ	04
3	بو تن روجؔ وانگؔ وزانگ	16
4	سیاستؔ بنداتی سپر	21
5	گارؔ بیگوانی	31
6	8 جونؔ پُشدر	34
7	زا کر مجیدؔ تران	37
8	سنگت زا کر مجیدؔ تران	43
9	28 مئی روجؔ درگتؔ پسنیؔ گشتانک	47
10	کچؔ لس مچیؔ گشتانک	68
11	گو لیما کر اچیؔ لبز انکی دیوانؔ گشتانک	73
12	حیدر آبادؔ لس مچیؔ گشتانک	77
13	توتکؔ گشتانک	84
14	زا کر مجیدؔ روتاؔ آنکلیں کلوه	93
15	بانک کریمہؔ کلوه	109
16	زند انؔ ہبدہ سال	111
17	بیگوانیؔ پؔ گلؔ جہد	117

120	کهول ءجهد	18
131	دنیا ءپسو	19
139	زاكرمجد مسالی رهشون	20

پیشگاہ

1

اے شخصی کتاب گوستگیں کتابانی درجے کہ لبزانکی کمیٹیء چیرستیء ردء بند دیگ بوتگ آنت۔ انچوشکہ چدء پیسر لبزانکی کمیٹیء نیمگء ”The Fallen Comrades“ ء ”شہید فدا احمد: ڈیہء فدائیں استال“ چاپ ء شنگ کنگ بوتگ آنت۔ انوں بی ایس او (آزاد)ء مزن کمک کماش زاگر مجیدء نکان آنت کہ یکجاہ کنگ بوتگ آنت، اشیء ہوار لبزانکی کمیٹیء نیمگء آئیء باروہ چندے پجاری نبشتانک ہم ہوار گیجگ بوتگ آنت دانکہ وانوک زاگر جانء زند، آئیء سیاسی جہد ء گہگیری، پگر ء فلسفہ، تنظیمی جوڑشتء بگر ایدگہ کارء کرداں چہ آشنا بہ بنت۔ شخصی کتابانی درجے مستریں مول ء مراد ہمیش انت کہ بی ایس او (آزاد) وتی ہمک رہشونانی آشوبی پگر ء کرداں دیمء بیار ایت۔ انچوشکہ ”رُژنِ آشوب“ ہمے درجے درورے۔

اے کتابِ اولیٰ بہرہٴ زاکر جانِ زندنامگ، سیاسی سپرے
 8 جونِ پشدر ہوار آنت۔ دومی بہرہٴ آئیِ گشتانک آنت۔ اشیء
 ابید لمہ کریمہ بلوچِ کلوه، گل ء آئیِ کھولِ نیمگِ زاکر جانِ
 آجوئیِ جہد ء کوشست، دنیاِ پسو ہوار آنت۔ گڈی بہرہٴ زاکر
 مجید چون بلوچ نودربر ء چاگرد ء یک مسالی رہشونے زانگ بیت،
 بے درگت ء نکانے ہم ہوارِ انت۔ چریشی ء ابید زاکر مجید ء نودربر
 سیاستِ وبد ء سیاسی نبشتانک ہم روتاکاں نبشتہ کتگ، بلے
 چوشکہ بازیں جہد ء کوشست ء پد ہم مارا آئیِ نبشتانک دست
 نہ کپتگ آنت۔ ہر موادے کہ رد ء بند دیگ بوتگ گڑا ہمیش آنت
 کہ اولیٰ ایڈیشن ء ہوار گیجگ بوتگ آنت۔ مئے جہد انگت برجہ
 انت کہ آئیِ پشکپتگیں نکاناں دیمتری ایڈیشن ء ہوار اش بہ
 گیج ایں، بلے اے درگت ء مارا وانوک، آئیِ سنگت ء دوزوابانی ہم
 کمک پکار بیت دانکہ ما آؤکیں ایڈیشن ء آئیِ پشکپتگیں نکاناں
 ہوار گیتک بہ کنیں۔ ما وتی کسانیں جہدے ء چنچو سوبمند
 بوتگ ایں، اشیء وانوک گیش زانت کت کن آنت۔ البتہ بی ایس
 او(آزاد) اے گپ ء جوانیں دابے ء زانت کہ مئے سوبمندی ہما وھد ء

منزلے سر بیت وبدے کہ وانوک زا کر مجیدے گیشینتگیں پگر ء
فلسفہء بہ زور آنت ء عملی رنگء وتی کردے پیلو بہ کن آنت۔

سگار پبلی کیشنز

8 جون 2025

2 زاکرمجید زندنامگ

بلوچ چاگرد چه یک آشوبی دورےء گوزگےء انت۔ بلوچ
 راجی آجوئی جنزیک آشوبی پکرےء بنیادے کوهنگیں (فرسوده)
 نظامےء ذراہگ ء یک آرات ء وتواکیں چاگرد ء زندمانےء نیمگےء
 سپرے۔ اے آشوبی زرمبشتےء تےء چاگردےء ایدگہ تک ء پهناتاں
 هوار بلوچ ورنهء نودربرانی رهشونیء یک مزنیں کردے۔ باسمائیں
 بلوچ ورنهء نودربر وتی ڈیھےء تچکیں جیڑه (راجی گلامی)ء سرپد
 بوتگ انت ء آئیء هلاپےء بلوچ راجی آجوئی زرمبشتےء شُرپےء
 جھد کنگےء انت۔ اے ردےء بی ایس او آزاد هما گل انت که آئیء کار،
 کرد ء کربانی چه وتی راج ء مهلوکےء هچ اندیم نه انت۔ اے
 پُرشانیں پترےء هزاراں نودربر ء ورنهء راجی آجوئیء وتی ساه ء سرانی

ديمونيءَ جاڙيگ آنت. هزاراں سنگت ڇه سالن سال گارءُ بيگواه
 آنت. بازيں يه ايه سپرءِ ميانءَ شهيد بوتگ، بله ڇه زورآورءَ زلم
 ءُ ناروائياں ابيد مرڇيءَ داں ايه پترءِ سرڪل بلوڇ ورناباں مهڪميءَ
 برجاه داشتگ.

زاڪر مجيد راجي آجوئي جنزءِ هما بيگوائين استالِ انت
 كه آئيءِ رڻن مروڇي 17 سالءَ پد هم ڏرائين بلوچستانءَ تالان
 انت. زاڪر زنداني انت بله آئيءِ پگر، سوڇ، ڏريں گپتار، هيال،
 مارشت ءُ كلوه انگت ماں بلوڇءِ دلاں زندگ آنت ءُ بلوڇ ورناباني
 رهدربريءَ ڪنگءِ آنت. آهاں په راجي آجوئي جنزءِ ڪرباني ديگءِ
 سڪينءَ ديگءِ آنت، آهاني علمي ءُ پڪري تربيتءَ ڪنگءِ آنت؛ ماں
 بلوڇ ورناباں ايه گپءِ سنج ءُ سماءَ ودي ڪنگءِ آنت كه آجوئي
 جهد ديموني لوڻيت، هيدريڇي ءُ جڪانسري لوڻيت، بودناڪي ءُ
 ايمانداري لوڻيت ءُ درستان ڇه گيش هون لوڻيت. ايه جهد نه

تہنا بلوچ ۽ ہونانی وازمندگ ۽ واستیگ انت بلکیں دژمن ۽ آئی ۽
 ہم پلہ ۽ اوشتوکیں مردمانی ہوناں لوٹیت۔ ہما تاکت کہ مروچی
 آہاں بلوچ گلزمین وتی دست ۽ چیر ۽ کتگ ۽ بلوچ ۽ نہ تہنا
 چُکچینی ۽ گوں مشگول آنت بلکیں بلوچ ۽ مجگی، ربیدگی ۽
 روزیگی چُکچینی ۽ ہم یکشل ۽ کنان آنت۔ اے ہما زورگیر انت کہ
 آئی ۽ وتی مردمگری ۽ روشنت بن ۽ بیہ ۽ یل کتگ۔ اے ہما زوراک
 انت کہ آئی ۽ انسانی سنجے ہم گندگ نہ بیت بلکیں یک رسترے،
 ہونواریں جناورے کہ مروچی بلوچ ۽ گٹ ۽ ہونان انت، بلے اشی ۽
 ابید آ گوں وتی داشتگیں کارندگ، کاسگ چٹ، آمیدگس ۽
 شہرداری ۽ وتگڑیں زانتکارانی وسیلہ ۽ بلوچ مہلوک ۽ اندر ۽ ہمے
 سنج ۽ سما پیداک کنگ ۽ جہد ۽ انت کہ آ (زورگیر) بلوچ ۽ مہذب
 کنگ، دیمروئی دیگ، زانت ۽ زانشت ۽ بگرداں انسانی کد ۽ مکام ۽
 سر ۽ سوج دیگ ۽ اتنگ، بلے ما گند ایں کہ آئی ۽ گور ۽ ہچ چوشیں

انسانی سڀتے نیستِ انتِ بلکیں آ بلوچۂِ مادن ۽ مڏیانی لٽ ۽ پل
 کنگۂِ اتکگ، بلوچۂِ بُندپتر، زبان، دود ۽ ربیدگۂِ لگتمال کنگۂِ
 اتکگ؛ بلکیں آ وتی تاکتۂِ پراه ۽ شابگان کنگ، وتی وابشتی
 هوسانی درانگاڙگۂِ په انچی سرڊگارۂِ شوبازۂِ بوتگ که اودۂِ آ
 وتی زلم ۽ ناروائیاں برجاه داشت به کنت دانکه آئیۂِ ایمنی ۽
 تاهیری به رسیت۔ اے کلیں سلگتیں سڀتانی زوراک بنداتۂِ چه
 بگر داں بستیں وبدۂِ بلوچاں کشانۂِ پیداک انت، بلوچۂِ زباناں
 ایردست کنانۂِ پیداک انت، بلوچاں آوار جنانۂِ پیداک انت۔ همے
 برجائیں درچ انت که بستیں پنچمی جُنۂِ فیزۂِ آئیۂِ زلم ۽ زوراکی
 وتی گڏی سیمسران انت۔ بلے دومی نیمگۂِ بلوچۂِ جُنز اوں روچ
 په روچ توانا تر بوان انت، اے کلیں جنگی ۽ آشوبی دیمروئیۂِ
 برورد زورگیرۂِ جند انت، بزاں که زورگیر ۽ ایردستۂِ میانۂِ پاد
 اتکگیں تضاد انت۔ بمینچو آئیۂِ زورگیری برجاه بیت، زلم ۽ زوراکی

مانيت، لٽ ۽ پل ۽ درچ گيش بوان به بيت دو بمينچو بلوچ جُنز
وت ۽ نه تهنا گيش شابگان ڪنگ ۽ واک ۽ وس ۽ داران بيت بلڪين
آ وت ۽ گيش نوڪ تريں ترزڪار ۽ رجينگ ۽ جهڏ ڪنان بيت. به
ڪول ۽ فينن؛ دري زوراڪ ۽ وڊ ۽ تئي زمين ايردست ڪت تو لوٽ
ٿي مه لوٽ ٿي بل ۽ آئي ۽ مدام وابشت ۽ پڌرڊ بميش انت ڪه ترا
ولگوج به ڪنت، پميشڪه داں وڊ ۽ ڪه تضاد موجود انت اے گر ۽
چيل برجاه بنت پميشڪه ايردستين راج بمينچو زوت سما ڪنت
گڙا پرائي ۽ په جنجال ۽ تڪانسري ڪم تر بنت. اے جنگ آئي ۽ بندات
ڪرتگ، آئي ۽ ترا مدام گڙي مردم يا ڪم ارزشتين مهلوڪ ۽ بستار ۽
ڊاتگ، گڙا تو اولي مردم بو ڪه آئي ۽ را گڙي مردم ۽ ڪم ارزشتين
مهلوڪ ۽ بستار ۽ آئي ۽ زور ۽ تاڪت ۽ ولگوج به ڪن. فوڪو ۽ رڌ ۽ بمڪ
چيز وتي گوست ۽ ويلاني برورد ۽ درچي ڪه داں بستين وڊ ۽ سر
انت، نزورين داب ۽ يا توانائين دروشم ۽. پميشڪه ما گند اين

پنچمی فیز وتی گوستگیں جہدِ درچے کہ مروچی توانائیں
 دروشمےء دیمےء گام جنانِ انت۔ پنچمی فیزۂ ادارہ جاتی سوچ،
 سیاسی سنج ء سماءِ میانۂ بالیدگی اتکگ ء ہمے گوستگیں
 درچے سببِ انت کہ مارا بی ایس اوے وڑیں عظیمیں گلےء مزن
 پکریں رہشون نسیبۂ بوتگ کہ آئیۂ سرکماشۂ بے موجودگیۂ
 ہم گلے جوڑشت بلوچستانۂ کنڈ کنڈۂ سر کنگۂ ہوار آئیۂ
 ہمساهگی راجانی اندرۂ ہم گہگیریۂ جوزگ پیداک کتگ۔
 انچوشکہ سندھی مہلوکۂ میانۂ راجی مارشتۂ جوزگۂ
 پیداکۂ کنگۂ آ حیدرآبادۂ سیاسی تر ء تابۂ روت۔ یکے آیانی
 اندرۂ راجی گلامیۂ مارشتۂ پیداک کنت دومی سیاسی
 سیادیۂ ہم گوں ایدگہ ایردستیں راجاں مہکم کنگۂ جہدۂ
 کنت۔ سیاسی ء تنظیمی جوڑشتۂ اگاں عملی دروشمۂ سر
 کنگ ء سیادیانی جوڑینگۂ کردے گندگ بیت گڑا اشیۂ مستریں

درور زاکر مجید ء رهشونیء چیردستیء چه ودی بوان بیت۔
 چریشیء چه Domestic Diplomacy ء سوچء ردوم دیگ ء وتی
 جندء سیاسی گلاں یکیں پترء آرگء په جہد ئے کتگ۔ اشیء
 مستریں درور بی این ایفء جوژشت سازی انت۔

زاکر هما شیواریں زانتکار ء آشوبی جہدکار انت کہ آئیء
 گورء ربیتی بیوروکریٹک سوچ نیست ات۔ آ بلوچ راجء همک پیر
 ء کماش، پوریاگر ء دھکان ء دومی تبکء مردماں گوں وشنیادیء
 دچار کپت هچ پرک ء پیر ئے نہ کت۔ آئیء یکوئی ہمے مار اتگ ات
 کہ آشوبء ارواہ مہلوک انت ء گوں آئیء ایمانداریء جہد کنگ
 بہ بیت۔ چندے سیاسی مردماں کہ آیاں وتی بزگریں مہلوک
 ناپوہ ء بے زانت لیک إتنت بلے آئیء چوشیں روشت وتی عملء
 دروشمء مدام رد کت انت۔ آئیء مستریں سوچ ہمیش آت کہ

آشوب بزگريں مہلوکِ پجیگِ آرگ بیت، بیدِ لس مہلوک ءُ
السّٰہِ ہج آشوب سوہمندیِ سیمسراں سر بوت نہ کنت۔

بلے وشنیتک ءُ دژمنِ بی ایس اوِ رہشونانی کار ءُ کرد،
سیاسی سنج ءُ سماءِ پیداک کنگ دوست نہ بوت گڑا پمیشکہ
آئی ءُ زاکر جان زورانسری آوار جنانِ زندانی کت بلے آئی ءُ پگر ءُ
فلسفہ مروچی ہم دُرائیں بلوچستانِ تالانِ انت۔ زاکر گلِ ہما
زندگیں پگرِ رہشون انت کہ آئی ءُ عملی جہد ءُ کوشست ءُ
کربانی ءُ اے گپ مناربتنگ، کہ چونیں ہم جہدِ پے انسانِ ہرچ
رنگیں جاوراں کربانی ءُ پگر ءُ فلسفہِ سرِ دیمِ جنزگی انت۔
آئی ءُ اے گپِ سما ات کہ جاور نگیگ انت، بیگوائی ءُ بلوچ
جہدکارانی ٹارگٹ کلنگ یکشلِ برجاہ انت، دژمن کجام اوں
وہدِ آئی ءُ ہم تاوان دات کنت، بلے آئی ءُ بلوچ سرڈگار یل کت
نٹیکہ بلوچ نودربر ءُ مہلوکِ رھدربریِ زمہ واری ءُ چہ پدکنز

بوت۔ آئی ڌڙمن ۽ زوراڪياني ديم ۽ مک بوگ، نودربراني سياسي
 ۽ سمائي بيلڪاري ڪنگ ۽ راه گچين ڪت۔ پميشڪه آئي ۽ زندگين
 رهشوني ايدگه بلوچ ورناباني ديم ۽ ڪمسالي ۽ دروشم ۽ هست
 انت۔ آئي ڌڙمن ۽ زوراڪياني ديم ۽ سر جهل ڪنگ ۽ وتي ڪاروان ۽
 يلديگ ۽ بدل ۽ وتي جهدي مهڪم ۽ توانگري گيش ارزشت دات۔
 بمه پگر ۽ فلسفه ۽ ايدگه سنگتان اوشنگ ۽ بائيگ دات ۽ مروجي
 اگان بي ايس او وتي سرڊگار ۽ نودربر ۽ مهلوڪ ۽ ميان ۽ اوشتاتگ
 ۽ آياں سياسي ۽ آشوبي زانشت ۽ چه آژناگ ڪنان ۽ ڌڙمن ۽ هلاپ ۽
 گهگيري ۽ پگر ۽ برجاه دارگ ۽ انت گرا زاکر جان ۽ ايدگه سنگتاني
 پگري سلابندي ۽ برورد انت۔

زاڪر ۽ پڌ ڌڙمن ۽ بلوچ نودربر گل آزادي ايدگه سنگت ۽
 رهشوناں نشانگ جوڙ ڪنگ بندات ڪنت، سداني ڪساس ۽ دگه ورنابا
 زورانسري بيگوائي ۽ اماچ ڪنت ۽ شهيد ڪنت بله زاڪر ۽ پگري ۽

نظرياتي سنگت ۾ ڌڙمن ۽ اڻ رنگين هج زوراکيان ڊيم ۽ سر
 جھل ڪنگ ۽ جاهد ڪاراڻ گيش توانگر ڪن آنت ۽ ڇڏ ۽ زيات وڌي
 آشوب زانشت ۽ ڪاراڻي سر ۽ دلگوشي ڊينٽ. سنگتاني بيگوائڻ
 ۽ شهادت الم گل ۽ جنڙ ۽ سڪين مڙنين تاوان آنت بل ۽ گل ۽ سنگت
 ۾ اڻ رنگين زوراکيان ترس ۽ آماچ بوگ ۽ بدل ۽ وڌي را گيش
 مھڪم ڪنگ ۽ سر ڪار ڪن آنت ۽ وڌي عمل ۽ گيشا گيش شرترين
 رنگ ۽ جنڙينگ ۽ جھڏ ڪن آنت. هم ۽ پگر ۽ نظرياتي تربيت ۽ برورد
 انت ڪه ڌڙمن ۽ هج رنگين پندل گل ۽ پروش ڊيگ ۽ سوبمند نه بنت
 ۽ سنگت وڌي ڪار ۽ پروگراما جتائين رنگ ۽ داب ۽ ڊيم ۽ بر آنت.
 زاکر ۽ زندان ۽ ته ڌڙمن ۽ دستاڻ پروش نه ورگ ۽ راجي جھڏ
 ڊيمروئي ۽ پگري باليدگي سياسي سنگتاني هم تربيت ۽ ڪنت؛
 چوشڪه ڌڙمن ۽ ڊيم ۽ سر جھل نه ڪنگ ۽ آئي ۽ ترس ۽ ۾ وڌي

جنڙ ۽ ريل ڪنگ ۽ جاه ۽ باسڪو ۽ نظرياتي بنياد ۽ دڙمن ۽ ديم ۽
اوشنگ ۽ آئي ۽ پندلاني ۽ سوب ڪنگ ۽ جهڊ ۽ ڪوشست ۽ انت.

زاڪر ۽ بيگواڻي ۽ پڊ گل ۽ جتائين بنجابي ۽ بنڪيني زمه وار
ڪه آواني ته ڪامريڊ قيوم، سنگت ثناء، رضا جهانگير، ڪمبر چاڪر،
الياس نذر، ڪمال بلوچ، حاصل قاضي، رسول جان، سنگت شفي،
سنگت شڪور ۽ ايدگه بازيں سنگت ۽ شهيد ڪنگ بوت. بمه وڙ ۽
چيئرمين زابد بلوچ، اسد جان، شبير بلوچ، سميع بلوچ ۽ ايدگه
مزين ڪساسه گل ۽ ڪيڏر گار ۽ بيگواه ڪنگ بوت انت ڪه آهاني
مروچي ۽ داں بهال ڪهال نيسٽ. دڙمن ۽ ڏرائين ڪوشستاني مڪسد
بي ايس او ۽ نذر ڪنگ ۽ بلوچستان ۽ سره ۽ وٽي زورگيري ۽ راگيش
منارينگ آت بله بلوچ جهڊ ۽ زاڪر رنگين تمرڊ ۽ پگري سنگت ڪ
ڪدمه پُشت نه ڪنز انت ۽ گون جورجوابي ۽ دڙمن ۽ سوب ڪنگ ۽
وٽي روچ ۽ شپ ڪن انت. مروچي 17 سال ۽ زوراڪي ۽ پڊ هم

گل دژمنِ ھلاپِءِ مہکم ءُ توانگریں رنگِےءِ سیاسی پڑِءِ اوشتاتگ
 ءُ بلوچ ورنابانی سیاسی، فکری ءُ علمی تربیتِءِ کنگِءِ انت۔ زاکر
 مروچی ہم بلوچ ورنابانی تربیتِءِ چہ وتی عملِءِ گون کنگِءِ انت،
 آئیِءِ پگرِءِ تالانی مروچی ہم بلوچستانِءِ ھند ھندِءِ سر بوانِ انت
 ءُ دانکہ بلوچ باندِءِ یک وتواک ءُ آجوئیں ریاستِے جوڑ بیت گڑا
 زاکرِءِ فکری ءُ سیاسی تربیتِ ہمِے وڑ مہکمیں رنگِےءِ جنزان
 کنت۔

3 بوتن روچ ۽ وانگ ۽ زانگ

زاڪر مجيد 22 اپريل سال 1983ء خضدار ۽ دمگ گزگيءَ واهه عبدالمجيد ۽ لوگ ۽ وتي چماڻ پڇ ڪنت. زاڪر مجيد وتي بنداتي وانگ ۽ زانگ ۽ چه وتي ميتگ ۽ بنگيجي وانگجاه ڌر بارت. په انٽرميڊيٽ ۽ بلوچستان ريزيڊنشل ڪاليج خضدار ۽ روت ۽ ڪاليج ڊربرگ ۽ دوئيي ارزشداري سالن همده ۽ گوازين ايت. زاڪر جان وتي ڪاليج ۽ وهده ۽ سڪ باز وانوڪ ۽ وانديگي ورناهه بيت ۽ آئي ۽ استاد چه آئي ۽ علمي ۽ وانگي لائڪي ۽ باز وش بنت. ڪاليج ۽ وهده ۽ زاڪر مجيد سياست ۽ چست ۽ ايراڻ جوانين وڙمه ۽ سرپد بيت ۽ راجدوستي ۽ سياست ۽ گون آئي ۽ هبناڪي گيش بنت. همه چيز

زمانگ ءِ آ کوشست کنت کہ نودربر سیاستِ ہمک چست ءِ
ایراں گوں وت ءِ شہمیں رنگے ءِ ہوار بہ کنت۔ کالجِ وانگ ءِ رند آ
چہ گورنمنٹ ڈگری کالج خضدار ءِ چاردہمی تبک ءِ ڈگری ءِ گپت۔
پہ گیشیں وانگ ءِ لومز من شہدربراجہ اوتہل ءِ انگریزی لبزانک
(انگلش لٹریچر) ءِ داخلہ زور ایت۔ اے وھداں کہ آ آوار جنگ بیت
گڑا لومز من شہدربراجہ ءِ انگریزی لبزانک ءِ ماسٹر کنگ ءِ بیت۔
آئی ءِ گوں وانگ ءِ زانگ ءِ ہب ءِ واہگ چینکس بیت؟ اے جُستِ
پسو ءِ ما ءِ شما آئی ءِ اے کسانیں امر ءِ مزنیں کرد ءِ چہ اٹکل جت
کنیں۔ البتہ چہ گل ءِ کار ءِ پروگرامانی سو ب ءِ آ وتی اکیڈمک
وانگ ءِ گیش دنیا ءِ آشوبی لبزانک ءِ زرمبشتانی بندپتراں گوں
دزگلایش بیت۔ اے رد ءِ آئی ءِ یک مزنیں دزر سے ہم بیت۔ آ وھدے
کہ اولی رند ءِ بندیگ کنگ بیت گڑا چہ سنگتاں تہنا کتاب ءِ لوٹ ءِ
کنت۔

آئی ڪتاب دوستي ۽ علم دوستيءَ سال ادءَ ڇه زانگ
 بوت ڪنت ڪه آڙ آشوبين جاورا سنڱتانءَ مدام وانگ ۽ زانگ
 سڪينءَ دنت. آ وٽي ايدگه مزين ڪارا هوار وانگءَ را يڪ آشوبى
 ڪرد ۽ جُئزءَ لوٽ ۽ زلورتي سرپد بيت. آئيءَ گشتانڪ ڇه ڪتابى
 بُندپتر ۽ گپ ۽ هبرا سرريچ آنت. آئيءَ گشتانڪا مارا مدام
 بندپترى سرشون گندگءَ ڪاينت ۽ آ دائم ڪتابءَ ڇه وٽي
 سرشونا زورگ ۽ مهلوڪءَ ديمءَ مزين ٿاپارءَ جاهءَ بندپترى
 مسال ۽ منانڪا گون بلوچ راجءَ دڙمنءَ گلامى ۽ زوراڪيا سرپد
 ديگ لوٽيت. پسنيءَ گلءَ مراگشءَ وٽي ترانءَ بندات ڪنگءَ پيش
 آ ڪتاب ۽ سرشونءَ دنت. ادءَ ڇه مارا سما ڪپيت ڪه آ نه تهنا
 مهلوڪءَ ڪتابا گون سنگتي ڪنگءَ سڪينءَ ديگ لوٽيت بلڪين آ
 سرپد بيت ڪه آشوبى باسڪيءَ زند مدام همءَ چست ۽ ايراني
 نيامءَ به گوزيت. پدا بلوچ وانندگين ورنه ڇد ۽ گيشتر ڪتابا

هبناکى به دار انت۔ پميشکه آئىء مدام گپ ء تران بميش اتنت
 که مارا نگیگیں جاورانى نیامء دربرگء کار ء کردء چه گستا بوگی
 نه انت، دانکه ما وتى هواریء راجى جنزء گامے دیمء بُرت به کنیں۔
 زاگر سندھء وتى گشتانکء میانء سندھى لبزانکء
 بابتء وتى گپاں بندات کنت گڑا سما کپیت که آ گشتانکء چه
 پیش سندھى بندپتر ء ربیدگء دُرانیں زانت ء زانشتاں چه
 سرچکار انت۔ همے وڑ آئىء همک گشتانک علمى ء پکری
 سرشوناں گون بندوک آنت چوشکه بلوچ راجدپتر، فلسفه، لبزانک
 ء دُرانیں پڑاں آئىء علمى تجربگ بوتگ ء وتى علمى تجربگء چه
 آئىء لس مهلوک اے گپء باروءء سرپدی دیگء جهد کتگ که
 پاکستانء بلوچستانء سرء زورانسرى کوزه کتگ، آئىء هلاپء
 بلوچاں جهد کنگى انت ء وتى آجوئیں استانء دوبر گرگء کار
 کنگى انت۔ آئىء وتى وانگء هوار اے گپء سما بوتگ که یک

گلامے دو درسگاہ بنت، یکے مکتب ء دومی سیاسی گل انت۔
 مکتب ء آ وتی هبناکیں پڑء وتی بودشتاں درجنگ ء کوشست ء
 کنت گڑا دومی نیمگ ء سیاسی گل آئی ء بودشتاں آشوبی
 ترزکارے ء گوناپے دنت دانکه آ راجی گلامی ء سانکلانی پرورش
 دیگ ء وتی کرد ء پیلو به کنت۔ زاکر چه دوئیں علم ء زانتاں آشنا
 بوتگ، همه علم ء زانت بوتگ که دژمن ء وتی زندان ء ئارچرسیلاں
 آئی ء را پرورش دات نه کتگ۔ پمیشکه مروچی آ راجی جنز ء
 رهشونیں کارستے زانگ بیت ء آ زندانی بوگ ء رند هم بلوچ ورن ء
 راجی جهدکارانی علمی ء سیاسی هیلکاری ء کنگ ء انت۔

4 سياست ۽ بنداتي سير

زاڪر مجيدءَ ۾ نودربر سياستءَ بگر داں لس مهلوڪي
 سياستءِ مهڪم ڪنگ ءُ وتي مهلوڪءَ ۾ راجي آجوئيءَ يڪ
 سياسي پترءِ سرءِ مچ ڪنگءَ مزين ڪردے پيلو ڪُتگ. آ ڇه
 درڪسانيءَ بي ايس اوءِ سرڪلءِ بهر بيت، ڇه گلءِ جتائين ڪار ءُ
 پروگراماني گوزگءَ پد زاڪر مجيد گون وتي ڪار ءُ ڪرداں بلوچ
 ورناباني رهشونيءِ جاهاں سر بيت. آ يڪ ڪسانين مدتيءَ
 بلوچستانءِ ڪلين دمگاں سپر ڪنت، ڇه جهالاوانءَ بگر داں مڪران
 ءُ بلوچستانءِ ايدگه ڪنڊ ڪنڊءَ روت، ميتگ ۾ ميتگاں تر ءُ تاب
 ڪنت ءُ وتي ورناءُ مهلوڪءِ تهءَ راجي سنج ءُ سماءِ آرگءِ جهديءَ

ڪنت۔ آهاں راڄي ڳلامي ۽ هلاپءَ پاد آبڱ ۽ راڄي آڄوئي جنڙ بهر
بوڱ ۽ سڪينءَ دنت۔

مرڇي زاڪر جان بيگواه انت بلے آئي ۽ توار انگت توتڪءَ
بگر داں لياري ۽ ڪيچءَ دمگاني مهلوڪءَ سر بوڱءَ انت۔ آ مرڇي
هم گوں بلوچ مهلوڪاں ديم په ديم انت كه پادا ات بلوچ راڄي
آڄوئي جنڙ بهر به بيت ۽ جهد به ڪن ات دانڪه يڪ پُرايمن ۽
وتواڪين زندے به گوازين ات۔ زاڪر مجيدءَ سياسي سرڪل چه
آئي ۽ گسءَ بندات بوتگ چوشڪه آئي ۽ ڪماش يڪ سياسي
باسڪے بوتگ ۽ آئي ۽ پتءَ ناهگيں ڪوش زاڪر مجيدءَ اندرءَ گيش
سياسي بودناڪي پيداڪ ڪنگءَ سبب جوڙ بيت۔ آئي ۽ دمگءَ
سياسي چست ۽ اير ۽ دڙمنءَ جتائين ناروائين روشنت، ڪسانيءَ
آئي ۽ اندرءَ سياسي سنج ۽ پڪرے پيداڪ ڪنگءَ سبب جوڙ بنت۔
آ چه دَرڪسانيءَ بازين سياسي چست ۽ ايراني گندگءَ سببءَ

راجی سنج ء سماءَ چہ آشنا بیت۔ ہمے راجی سنج ء سما آئیء
مجگی ردومء مانزمان بنت پمیشکہ بلوچ مہلوکء باندات ء
آکبتء رکینگء آبی ایس او آزاد وڑیں پکری ء لیکھی گلء بہرے
بیت ء راجی جنزء سوہمند بوگء کار کنت۔

سال 2006ء ادارہء ارزشدارترین لس مجلس (کونسل
سیشن)، کہ متحدہء جوڑ بوگء پد برجہ دارگ بیت گڑا آ بنجابی
لس مجلسء بی ایس او آزادء بنجابی کارگشاد (سیکرٹری جنرل)
گچین کنگ بیت۔ اے ہما وھد انت کہ گل ماں بلوچستانء وتی
کار ء جھدء یک ٹوہیں زمہ واری یے وتی کوپگاں زوریت ء
بلوچستانء ورنہاں راجی آزاتیء بنیادء مہکم کنگء نیمگء
روت۔ استان آئیء مکام ء جھدء چہ ترس آماچ بیت پمیشکہ
کارگشاد گچین بوگء کسانیں مدتے پد زاکر مجید ریاستی
لشکرء دستء بیگواہ کنگ بیت۔ آئیء بیگوائیء ہلاپء وھدے

گلِ سرجمیں بلوچستانِ زبرشانی کنت گڑا چیزے ماہانی تہ آ
 آجو کنگ بیت بلے آ چہ زندانِ در آگے پد ہم هاموش نہ بیت ء
 پہ بلوچ راجی آجوئیء بی ایس اوئے پلیٹ فارمء وتی جہدء برجہ
 داریت۔ آ یکرندے پدا وتی تر ء تاباں یکشلء برجہ داریت، گلِ
 دورہ ء کاراں ہم ہما پیمء دیمروئی دیان بیت۔ اے وھداں کہ آ
 زندانیگ بیت گڑا دژمن ء زوراکیں اذیتانی دیمپان بیت ء استانِ
 چیریں اداربانی کارندگ آئیء سرء زور دینت کہ آ چہ وتواجھی
 جنز ء بی ایس اوئے کاروان ء دست کش بہ بیت بلے آ دژمن ء اے
 رنگیں ترس ء بیہار ء سوب ء وتی کار ء پروگراماں بگر داں گلِ
 پکری ء نظریاتی جہد ء چہ دست کش بوگ ء تیار نہ بیت، پمیشکہ
 دژمن آئیء سرء بیہار دیگ ء ہوار آئیء را ٹارچر ہم کنت بلے زاگر
 مجید کوہے ء پیمء دژمن ء ہلاپ ء وتی کار ء پروگرامانی دیمء
 برگ ء جاڑیگ بیت۔

چہ دژمنِ ٹارچر سیلاں آجو بوگِ پد زاکر گلِ بلوچستانِ
 جتائیں ہند ء دمگاں فعال کنگِ گیشیں تگ ء تاچ بندات کنت۔
 آئیِ علمی ء پگری توانگری گلِ ایدگہ سنگتانی جوزگاں گیش
 مہکم کنت کہ آ دژمنِ زوراکِ ء بیہارانی دیمِ ہاموش بوگِ
 جاہِ جہدِ نیمگِ گام جنان بنت۔ آ یک نودربر رہشونےِ بستارِ
 جتائیں بودشتانی واہند بیت بلے آئیِ چہ درستیں بودشتان
 گیش گپ کنگ ء وتی منانک ء مسالانی ایر کنگِ سک باز بلد ء
 شیوار بیت۔ راجی مچیاں گوں مہلوکِ آئیِ تران بہ بنت یا کہ
 گلِ دیوان ء سرکلانی تہِ آئیِ جتائیں درشانداب بہ بیت گڑا آ
 وتی ترانانی تہِ بلوچ ڈیہِ سرجمیں ندارگاں دیمِ کاریت۔ آ
 براہوئی، بلوچی ء اردو سئیں زبانان جوانیں دزرسیِ ہمبرائیِ
 گپ ء تران ہم کتگ۔ آئیِ تران کنگِ درشانداب ء گپِ ایر کنگِ
 وڑ ء ڈولِ مہلوکِ مزنیں کساسے متاثر ہم بوتگ انت۔ آئیِ گپ

۽ گشتانڪ انچو پڙ تاهير بوتگ انت ڪه مزنين ڪساسءَ بلوچ ورنه
 آئيءِ گشتانڪاڻ ڇه سانمند بوتگ انت. پدا همے سببءَ هما
 نودربر گل ۽ جهدهءِ هوار بوتگ آنت. آئيءِ گورءِ اے ڪمال بوتگ ڪه
 آئيءِ دڙمنءِ زوراڪي لس مهلوڪءِ ديمءِ انچوش پدر ڪتگ آنت ڪه
 آهاني سببءِ لس مهلوڪ ۽ نودربراني مڃگ مزنين ڪساسءَ
 سانمند بوتگ آنت. بلوچ ورنائين سروڪاني لڙءِ زاڪر شرين
 Rhetorist ٻيءَ بستارءِ زانگ بيت. پرڇا ڪه آئيءِ گشتانڪ ديگءِ
 درشانداب پڙتائير ۽ پرتوانا بوگءِ بمبرائيءِ علم ۽ زانتاڻ ڇه سريچ
 بوتگ. پميشڪه ورنه ۽ مهلوڪءِ هيالاڻ گون وت ڪشگءِ سوبمند
 بوتگ. چونابا اے گشتانڪءِ ازم جوانين رهشون بوگءِ مسترين
 سڀتاڻ ڇه يڪے ۽ اے شرپ آئيءِ بودناڪياني برورد بوتگ ڪه
 چوشين هداداديں سڀت آئيءِ وتي ڪارمرز ڪتگ انت.

انچوشڪه گشتانڪ ديگ ۽ ازم وتي اندر ۽ انچيں بودشته
 كه بازيں وهداں مزيں اگدبانى سر ۽ نندوكيں مردم چر ۽
 بودناڪي ۽ زبهر بنت بل ۽ زاكر مجيد ايدگ ۽ بودشتاں هوار گشتانڪ
 ديگ ۽ بودناڪي ۽ چه سرريچ بوتگ ۽ كه آئي ۽ وتي گشتانكاں چه
 بلوچستان ۽ راستيں جاور مهلوڪ ۽ ديم ۽ پدر كرتگ آنت. آئي ۽
 گيشتريں بودناكي هم ۽ بوتگ ۽ كه آئي ۽ گشتانڪ علمى ۽ پكري
 سرشون ۽ رد ۽ درانگاز كتگ. وتسريں گپ ۽ چاپ ۽ گون علمى ۽
 نظرياتي گپاں ورنه پوه ۽ سرپد كنگ ۽ جهد كتگ، پميشكه چه آئي ۽
 گشتانكاں مردم زوت سانمند بوتگ آنت.

آ گون وتي گل ۽ بلوچ جهد ۽ ايماندارى، سنگيني ۽ بازيں
 ايدگ ۽ بودناكيں كرد ۽ كارانى سوب ۽ 2008 ۽ بنجابى لس مجلس ۽
 گل ۽ مزن كمك كماش (سينئر وائس چيئرمين) گچين كنگ بيت.
 اے وهداں كه آئي ۽ كوپگاں گل ۽ زمه وارى كاينت گڑا اے په بلوچ

راج ۽ بگر هاس په بي ايس او ۽ سكي گرانين سهته بيت. انچوڪه
 زورگيريستان وهده ”كُشگ ۽ دور ديگ“ ۽ شوربندي ۽ بندات
 كنت گرا اشي ۽ سبب ۽ چه بازين سياسي جهدكاره بلوچستان ۽
 درانڊيه بنت. چه اشا ابيد دگه بازين جهدكاره كوبا روت ۽
 سلابندي گلاني بهر جوڙ بيت. بله اے گرانين وهده نوبتا زاکر
 مجيد چه درملک ۽ دومي جاھاني روگ ۽ بدل ۽ بلوچ ڏيهه ۽ وتي
 راج ۽ ورناباني ميان ۽ ننگ ۽ وتي راج ۽ آجوئي جهده بارو ۽ تربيت
 کنگ ۽ گيش ارزشت دنت، پميشکه آ بلوچستان ۽ کُڏ کُڏ ۽ گل ۽
 مهکم کنگ ۽ فعال کنگ ۽ تگ ۽ تاچ بنا کنت. زاکريکروچه پسنی
 ۽ گڏان دئيمي روچ ۽ سندهه گون بلوچا تران ۽ بيت، بره مان
 یک نوکين کاره ۽ گون دزگلانش بيت ۽ بره یک نوکين دابه ۽ لس
 مهلوک ۽ بلوچستان ۽ جاور، جيڙه ۽ جنجالاني بابت ۽ سرپدي ديگ ۽
 بيت. آئي ۽ همه علمي ۽ پگري جهده برورده دڙمن ۽ ترندي کريک

ڏاڏن ۽ بي ايس او ۽ گون بندوڪين جهڙڪاراني نشانگ جوڙ ڪنگ ۽
اڀيد تنظيم نزر نه تربت؛ بلڪين وهڌ ۽ همبرائي ۽ آئي ۽ نظريات پگر
گيشان گيش مهڪم بيت.

همه سپر ۽ رمس 8 جون 2009 ۽ يڪبره پدا زاکر مجيد
آوار جنگ بيت داں روچ ۽ مرچي ۽ آئي ۽ هچ پيمين هال ۽ سوجه
نيست. اے وهداں که آوار جنگ بيت گڙا آ بي ايس او آزاد ۽ مزن
کمک کماش بيت. آ 2008 ۽ گل ۽ نيمگ ۽ چه بوتگين ديوان ۽
بنجابي مزن کمک کماش گچين ڪنگ بيت. اے همه وهڌ انت که
گل ۽ هلاپ ۽ دڙمن ۽ کريک ڏاڏن جتائين دروشماں برجاه مانيت.
آئي ۽ سر ۽ دڙمن ۽ نيمگ ۽ چه هچ رنگين کيسه نه بيت بله آ
انگت ۽ داں پميشکه بنديگ ڪرتگ ۽ که بلوچ ورنه ۽ هاسکر بي
ايس او آزاد ۽ گون بندوڪين سنگت ۽ ورنه ترس ۽ آماچ به بنت ۽ چه
راجي جنز ۽ دست کش به بنت. بله آئي ۽ زنداني بوگ، بلوچ

ورناباں اے ردّے گیش مہکم کنت کہ آہانی رَہشون ء رَہدربر
 زنداناں دژمنِ دستاں زوراکی اوپار کنگِ انت بلے دژمنِ دیمِ
 پرورش ورگِ جاہِ وتی جہدِ برجاہ بہ دار این ء آجوئی جہدِ
 ہاترِ دیمِ اتکگیں ہچ رنگیں اژاندِ چہ نزور مہ تر این دانکہ وتی
 کار ء جہدِ گیشا گیش گشادتر بہ کنیں۔

گارِ بیگوائی

5

بی ایس او آزادِ گوستگیں بنجابی مزن کمک کماش زا کر
 مجید 8 جون 2009ء چہ مستونگ پڈنگ آبادۂ گوں دگہ دو
 سنگت وحید مراد ء باسط بلوچۂ ہمہرائیۂ پاکستانی چیریں
 اداربانی دستاں آوار جنگ بیت۔ سنگتانی بیگواہ کنگۂ پد وحید
 مراد ء باسط بلوچ پدا زوتاں یل دیگ بنت بلے زا کر مجیدۂ ہج
 ڈولیں ہالے نثیت۔ آئیۂ بیگوائیۂ مروچی ہبدہ سال سرجم انت۔
 زا کر مجیدۂ ہوار بی ایس اوۂ سدانی کساسۂ باسک گار ء بیگواہ
 کنگ ء شہید کنگ بوتگ انت، سدانی حسابۂ انگت بیگواہ انت۔
 بی ایس اوۂ باسک وتی راجی زمہ واریانی سرپد بوگ ء پیلو
 کنگۂ سوبۂ مدام زورگیریں پاکستانۂ زلمانی دیمپان بوتگ

انت ءُ تنی ویدی هست آنت۔ مروچی ہم بی ایس اوئے ورنا گار ءُ
بیگواه کنگ بوگء آنت۔

بی ایس اوئے بیگواه ءُ شہید بوتگیں سنگتانی لڑ سک باز
مزنِ انت، چوشکہ بنجابی کماش زابد بلوچ، مزن کمک کماش
زاگر مجید، ہالرسانی کارگشاد شبیر ءُ دگہ سدانی حسابء
رہشون بیگواه آنت۔ دومی نیمگء بانک کریمہ، رضا جہانگیر،
شکور بلوچ، کامریڈ قیوم، کمبر چاکر، الیاس نذر، رسول جان ءُ دگہ
بازیں گلء سنگت شہید کنگ بوتگ آنت۔ چہ استانء نیمگء
سرجمیں زوراکیاں ابید ہم بی ایس او چہ وتی راجی جنزء پشت
کنز نہ بوتگ ءُ راجی آجوئی جنزء وتی جہد ئے برجہ داشتگ۔
زاگر مجید ہم بی ایس اوئے بیگوائیں رہشوناں چہ یکے کہ 17
سال گیشِ انت کہ زندانیِ انت۔

آئیِ بیگوائیِ ہلاپءِ بی ایس او آزاد ءِ ہاس آئیِ کہول ءِ
 مزنیں جہدے کُتگ، بلوچستان ءِ بگر داں دنیا ءِ ہر کُنڈ ءِ پہ آئی ءِ
 بیگوائیِ ہلاپءِ توار چست اش کُتگ بلے اے سرجمیں جہداں
 پد ہم پاکستانی لشکر ءِ آدیم ءِ نیاؤرتگ داں روچ ءِ مروچی آ انگت
 بیگواہ انت۔ زا کر جان ءِ آجوئی ءِ آئی ءِ کہول ءِ گل ءِ نیمگ ءِ
 بلوچستان ءِ کُنڈ کُنڈ ءِ جلسہ ءِ زہرسانی کنگ بوتگ بلے پاکستانی
 پئوج آچ آئی ءِ سوچ ءِ پگر ءِ ہمینکدر ترس آماچ انت کہ داں ہبدہ
 پُریں سالانی گوزگ ءِ پد ہم آئی ءِ را دیم ءِ آرگ ءِ نہ انت۔ آئی ءِ
 آجوئی ءِ ہاتر ءِ آمیدگس ءِ پٹیشن ہم جم کنگ بوتگ بلے انگت ءِ
 آمیدگس ءِ آئی ءِ آجوئی ءِ ہاتر ءِ ہچ پیمیں کارے نہ کتگ۔

8 جون ۽ پُشدر

6

زاڪر مجيد ۽ بيگوائي ۽ روچ 8 جون 2009 انت. اے ردءِ بي
 ايس او آزاده 8 جون ”بيگوائين بلوچاني روچ“ ۽ نامءِ ايرڪتگ، چيا
 كه بلوچ ڏيهه ڇاگرده همك تبك ۽ گون سيادي داروڪين مردم گار
 ۽ بيگواه ڪنگ بوتگ انت. اے روچ ۽ ڪلين بلوچ مهلوڪ گون
 همسنتي ۽ زبرشاني ۽ ايدگه مراگشاني دروشم ۽ په زاڪر مجيد
 هوار ايدگه بيگوائين مردمانى زورانسرى آوار جنى ۽ هلاپ ۽ وتى
 زبرشانيان جتائين رنگ ۽ داباں درانگاز انت. لس بلوچ مهلوڪ
 سرپد انت كه زاڪر په ذاتى جيڙپي ۽ سبب ۽ زندانيگ نه انت بلڪين
 آ په بلوچ راج ۽ ڏيهه باندا ۽ بنديگ انت. آئى ۽ بلوچ راج ۽ سره
 بوكين زلم ۽ سره هبر ڪتگ، راج ۽ وشهالين باندا ۽ په توار چست

گُتگ۔ چوشکہ زاکر مجید گُشیت کہ آجوئی هون لوئیت، سکی ء
 سوری اوپار کنگ لوئیت، زنداناں روگ ء دژمنِ دیمِ مهکم بوگ
 لوئیت۔ آ وتی گپانی سرء پد کنز کدی نہ بوتگ، اگاں آ چه جهء
 دست کش بوتیں، دژمنِ دیری آئیء را یله داتگ آت، بلے دژمن
 زانت کہ آ زمین زادگے، په زمین زندگِ انت، په آجوئی جهء زندگِ
 انت۔ آ جاھے وتی تُرانے گُشیت کہ ”من سرپداں کہ من آجوئیء
 نہ گنداں، بلے منء اے گپِ سرء بیسه انت کہ منی یک نسلے
 الم بلوچِ آجوئیء گندیت ء اے آجوئیء واب الم سرجم بیت“۔
 بی ایس اوئے اے پیسلہ کہ زاکر مجیدِ بیگوائیِ روچِ نامء
 بیگوائیں بلوچانی روچِ نامینگ ء دنیاِ دیمِ یکیں روچِ وتی
 بیگوائیں مردماں یات کنگ، آھاں په توار چست کنگ ء دنیاِ دیمِ
 وتی مُچانکی سنج ء سماءِ شون دیگ انت۔ اے گپِ ہمے چیزء
 پدر کنت کہ بلوچ جھدکار کہ مروچی زندانی آنت آ یک مزنیں

مکسدے پہ دژمنِ زنداناں بندیگ آنت۔ ءُ وتی اے بیگوائیں
 سنگتانی گوستانکء بیگواہ بوگء رکینگء پہ ما المِ انت، کہ ما
 آوانی جہد ءُ چپاءِ راہاں یلہ مہ کنیں۔

زاكرمجدِ تران

7

چہ دُرستان پیش دلِ جہلانکی ء شہدائے بلوچستان ء
دنیا ء گلیں ایردستیں راجانی شہیدان سُہریں دُروت ء کوہانی
تہ ء نرمزاریں سرمچاراں ہم سلام پیش کناں۔

بی ایس او ء بنجابی کمک کماش امداد بلوچ، سینٹرل
کمیٹی ء سنگت ء کراچی ء گیرت مندیں بلوچاں! چوشکہ ما ء شما
سرپدِ ایں کہ اے ریاستِ پاکستان مارا بلوچاں برے یک نامے
بنیاد ء جنت ء شہید کنت۔ برے مارا اسلام ء ہلاپ کنگ ء نام ء
جنت ء برے مارا ناشرکار گُش ایت ء مئے مردماں شہید کنت۔
برے ما گند ایں کہ مئے پُرایمنیں زہرشانیاں سرء اُرش کنت ء

ياسمينِ وڙيں زالانى دلاں تير آماچ كنت۔ اے رياست گون كسّے
ايماندار نہ بوتگ ء نئيڪه گون شما هست انت۔ اے رياستِ گون
مئے راجء هچ پيمیں واسته نيست به گندئے اشيء مهرد گون مئے
راجى مڏيان انت۔ چوشكه پنجاپء هچ نيست انت ء اے رياست
چه مئے (ڏيهء) مڏيان پنجاپء جنزينگ لوٺ ايت۔

چه نگلاديشء آجوىء رند پاڪستان پُرشنگ ء هلاس انت،
نون پاڪستانء بلوچستانء سرء وتء زندگ داشتگ، بلے مرچى
من ادء اے رياستء تچڪء گُشگ لوٺاں كه نون تئى وهد هلاس
بوتگ، چه گُوستگيں 58 سالاں كه تو مئے مهلوڪء دُرشگء ئے،
بلے تئى اے وهد نون هلاس بوتگ۔ نون مئے مهلوڪ باشعور
انت، پوه بوتگ ء آ وتى هگاں زانت ء آ وتى شهيدانى رتڪگيں
هونانى همك تُرمپء هسابء چه ترا گپت۔ مرچى بلوچ سرمچار
په ما كوهاں نشنگ ء جنگ كنگء انت۔

پہ مئے زھگ ء گونڈوانی ورگِ واستہ اے سی ء پنچ
 (35) سَد کلدارِ پئوجیانی دپ پچِ انت۔ اے ہما گرکِ آنت کہ نوں
 مئے لوگانی دپِ سر بوتگِ آنت۔ اے پئوجی کہ پہ وتی پس محمد
 علی جناحؒ نہ بوتگِ آنت، اے منی ء تئی ہم نہ بنت۔ اے شیخ
 رشید کہ وتی پسِ باروئے سرپد نہ انت، ہمے کیت ء گشیت کہ
 بلوچ ناشرکارِ آنت، ما آھاں جنِ ایں، بلے منِ ادِء (آئیء را) گُشگ
 لوٹاں کہ اے ناشرکار نہ آنت، بہ گندئے آجوئیء لوٹوکِ آنت کہ پہ
 وتی ماتیں وتنِ آجوئیء واستہ جنگِ کنگِ آنت۔ آجوئی مئے
 هکِ انت ء بی ایس او بلوچِ آجوئیء واستہ جہدِ کنگِ انت۔ ما
 چہ تپنگِ زورِ آجوئیء گرِ ایں ء اے پنجابیء پیشِ دارِ ایں۔
 بلوچستانِ سرِ پنجابی چوش پہ وشیں دلے کوزہ کت نہ کنت۔
 مارا آئیء هچِ پیمیں دیمروئی یے درکار نیست، ہما دیمروئی کہ

مارا اقلیتِ تہء بدل بہ کنت۔ ما بلوچاں پہ وتی دُگارِ سَر داتگ
بلے سر جہل نہ کُتگ۔

سنگت! مئے بی ایس اوئے انضمامِ راجدوستانی (قوم
پرستانی) دیمء ہچ پیمیں اڑاند جوڑ نہ کُتگ، بہ گندئے مئے
انضمامِ بنکی لوٹ ہمیشِ انت کہ ما سرجمیں بلوچستانِ
آجوئیء لوٹ ایں۔ منِ ادء راجدوستان ہم گُشگ لوٹاں کہ
پارلیمنٹ بلوچِ جیڑبانی توجیل نہ انت۔ مئے جیڑہ آجوئی انت کہ
آ ایوکء گوں تپنگِ زورء گرگ بیت کنت۔ ما ہمے آجوئیء گوں
تپنگِ زورء گر ایں، پرچا کہ ما آجو پیداک بوتگ ایں ء مارا اگاں
مرگے ہم کیت گڑا آزاتیں مرگے بیت، گلامیء مرگ نہ بیت۔ مئے
مہلوکء پہ آجوئیء وتی ہون داتگ، اے ریاستِ نواب نوروزء
گوں قرآنِ سرء معاہدہ کتگ بلے مئے ہشتاد سالی ئیں کماش
آئیء حیدرآباد جیلِ تہء زندانی کُت ء گوں ہپتیں زہگاں پاھو

دات۔ ہمے رنگء اے ریاستء گوں آغا عبدالکریم خانء ہم
 معاہدہ کت، بلے پدا آئیء را وتی بمب ء توپانی نشانگ جوڑکت۔

منی ہمپکریں سنگتاں! ما ء شما ہمے سُہریں بیرکء
 چیرء یکجاہ ء یکمُشت بہ بئیں گڑا ما وتی آجوئیء گپت کت کن
 ایں۔ ہمے سُہرچکیں بیرک مارا آجوئی دات کنت۔ بیا ات، ما ء
 شما یک بئیں ء وتی توارء دنیا ء دیمء سر کن ایں ء اے ریاستء
 ہمے سرپد کن ایں کہ ما آجوئی لوٹ ایں۔ ما ء شما اے گپء
 سرپد بہ بئیں کہ پہ مئے راجی مڈیانی ہاترء دنیا ء تہء مزیں پندل
 سازگ بوگء انت بلے من بلوچستان ء مڈیانی سرء چم داروکیں
 سامراجی ریاستاں گُشگ لوٹاں کہ شما بلوچستان ء سرء کوزہ
 کت نہ کن ات۔ اے دیوانء منء ہوار گل ء بنجابی سینٹرل کمیٹیء
 دگہ سنگت ہم نندوک آنت، منی دل لوٹ ایت کہ من گوں شما

انگت گیشتر گپ بہ کنناں بلے وھدے کمی انت۔ گل خان نصیر
جاگہے ے گش ایت کہ:

لیب بکناں گوں مئے لج ے میاراں

بند بکناں مئے مات ے گھاراں

من چیر بدیاں وت ے را لوگ ے

چوش نہ بیت چوش نہ بیت

گڈسراء اے ریاست ے را گشگ لوٹاں کہ بلوچ ے آجوئی الم یک
روچے کیت انت۔ آزات بلوچستان زندگی بات۔

8 سنگتِ ذا کرمجیدِ تران

سُہریں سلام بلوچستانِ کلیں شہیداں کہ آہاں وتی
 جان پہ ڈیہءِ کربان کُتگِ آنت۔ سد سلام ہما بلوچ ورناباں کہ آہاں
 وتی ذاتی واہشت ہلاس کُتگِ آنت ءِ کوہ ءِ تلارانی تہءِ زند
 گوازینگ ءِ آنت ءِ بلوچ راجی آجوئی ءِ جہد ءِ دیم ءِ برگ ءِ آنت۔ تلو ءِ
 سر ءِ نندوکیں بلوچ اسٹوڈنٹس آرگنائزیشن ءِ رہشون چیئرمین
 بشیر زیب ءِ آئی ءِ ہوار تلو ءِ نندوکیں منی بی ایس او ءِ سنگتاں ءِ
 جلسہ ءِ آؤکیں منی مات ءِ گوہاراں کہ اِد ءِ مچ بوتگِ آنت ءِ دنیا ءِ
 را اے پیش دارگ ءِ آنت کہ کوہ ءِ تلارانی تہءِ کہ ہما پُسگ کہ
 جنگ کنگ ءِ آنت، آ ناشرکار نہ آنت بہ گندئے راجی آجوئی ءِ

سپاہی آنت۔ بلوچؔ ہکی ئیں وارس جہدؔ آجوئیؔ ہمے سرمچار
آنت کہ وتی زندؔ ہمک آسراتی پہ زمینؔ کربان گُتگ آنت۔

مروچی بلوچ راج پیش دارگؔ آنت کہ من گوں ہمے
سرمچاراں ہواراں، من آدُزؔ ڈنگانی ہمبراہ نیاں کہ آداں مرجیؔ
نشتگ ؔ بلوچ راجؔ ریپینگؔ آنت۔ مرجی ہمک بلوچ اے درشان
کنگؔ آنت کہ من بی ایل اےؔ ہمدردے آں۔ من پُریں دپؔ گُشگ
لوٹاں کہ ما الم وتی راجؔ آزات کن ایں ؔ دنیاؔ پیش دار ایں کہ
بلوچ یک زندگیں راجے کہ آئیؔ را تو وتی گلام داشت کت نہ کن
ئے۔ اگاں پاکستانؔ پت انگریزؔ بلوچ زمین گلام داشت کت نہ
کتگ، گڑا رنجیت سنگھؔ زبگ چے پیم بلوچؔ گلام داشت کت کن
آنت۔

اے راستیں ہبرے کہ بلوچ راجی آجوئی جنزۂ نواب خیر
 بخش مری ء ڈاکٹر خالدۂ ماتۂ وڑیں زالبول کہ مئے ہمبہراہ آنت
 گڑا مارا کئے شکست دات کنت؟ شما اے بہ گش ات کہ کسے
 اے راجۂ شکست دات کنت؟ مرچی نواب خیر بخش مری ء
 کامریڈ عبدالنبی بنگلزئیۂ مہکمیں حوصلہ ء جوزباں دژمن لاچار
 کُتگ کہ آئیۂ پہ تچگۂ راہ نیستِ انت۔ اے زند کہ منۂ رستگ
 من آئیۂ پہ اے زمینۂ کربان کناں، اگاں منۂ ہپتاد ء ہپت زند
 ہم بہ رسِ ایت من آھاں پہ اے زمینۂ کربان کناں۔ مرچی اے
 سیلاب کہ اِدۂ مچ بوتگ اے دنیاۂ را اے پیش دارگۂ انت کہ ما
 بلوچ وتی راجی آجوئیۂ جنزۂ منظم ء شعوری بنیادۂ دیمۂ برگۂ
 این۔ آجوئی بلوچۂ بُنکی ہک انت کہ اے ریاست اشیۂ چرائیۂ
 پُل ات کت نہ کنت بلے کہ آئیۂ کرۂ مزنیں تپنگ ہست انت، بلے
 بلوچۂ گورۂ مہکمیں حوصلہ ہست۔ مرچی آ حوصلہ اِدۂ جلسہۂ

تہ نندوکیں مردمانی تہ گندگ پیداکِ انت۔ مرچی ما ءِ شما
 عہد بہ کنِ ایں کہ ما وتی سرجمیں واہشتاں کربان کنِ ایں ءِ
 گوں ایمانداریءِ اے پیسلہءِ کنِ ایں کہ ما بلوچ گلزمینءِ را آجو
 کنِ ایں ءِ گلامیءِ پنجگ ءِ طوق کہ مئے گُٹ ءِ دیگ بوتگ آئیءِ
 سندانءِ دور دئیں۔ ءِ من وتی گپاں چہ ہمدءِ گونڈ گراں کہ بی
 ایس اوءِ کماش تلّوئے سرءِ نندوکِ انت، آ ہمے گپاں دیمءِ بارت۔
 گوں سید ہاشمیءِ اے شئیرءِ من وتی گپاں ہلاس کنّاں:

گار باں، توپان باں، بیگواہ باں، بلّے سید

اے شگانءِ جت مہ کنت کسے کہ پُشتءِ کنز اتگ

9 28 مئی روچ ۽ درگت ۽ پسني ۽ گشتانک

سلام هما ورناباں که کوه ۽ تلاراں نشتگ ۽ بلوچ راجی
 آجوئی ۽ جنز ۽ دیم ۽ برگ ۽ آنت. سد سلام زندان ۽ ته ۽ بندیگیں هما
 سنگتاں که دژمن ۽ ازیتاں اوپار کنگ ۽ آنت، بلے ما ایمن این که آ
 چه بلوچ راجی آجوئی جنز ۽ راجی بقاء ۽ جُهد ۽ پد کنز نه بنت.

چوشکه مرچی 28 مئی انت که اے روچ بلوچ راجدپتر ۽
 ته ۽ یک سیائیں روچ ۽ بستار ۽ زانگ بیت بلے بلوچ بدکسمت چه
 سال 1947 ۽ چوشیں سیائیں روچ گندگ ۽ انت. مرچیگیں روچ ۽
 درگت ۽ من هرچی که گپ به کناں، منی زبان لرزیت، منی لبز در
 آتک گت نه کن آنت. وهدے که من وتی ماتیں گلزمین ۽ گنداں که

آئی چمانی ارس رچگ آنت۔ یک نیمگے آئی سینگ شیرگ
 کنگ بیت بلے تنی وھدی آئی پسگاں سما نہ انت کہ پاکستان
 وڑیں ریاستے کہ دنیا آئی وجود نہ منیت، آ کیت ء مئے سرے
 بلاسٹ کنت۔ بژن انت کہ ما بلوچ بیست ء یکمی کرن پھ موتک
 کنگ واستہ مچ بوتگ ایں۔ چینکس روچ داں ہمے وڑ بیت؟
 چینکس روچ داں ما کائیں وتی مہلوک ء ہمے گُش ایں کہ
 پاکستان چوشیں کارے کتگ۔ وھدے کہ امریکہ جاپان تہ ء گوں
 ایٹم بمباں ارش کنت گڑا گُش آنت کہ داں مرچی ء اودے سبزگ
 نہ رُد ایت ، سبزگ رودینگ واستہ زمین ء ھاک مان کنگ بیت،
 مرچی منی ء تئی راسکوه ہمے وڑ سوچگ بوتگ بلے ما انگت
 شری سرے (آئی باروے) سرپد نئیں۔ مرچی مئے مستریں
 بدکسمتی ایش انت کہ ما بلوچ وتی بلوچیت بزآنکہ وتی وجود
 چہ انکاری ایں، پرچا کہ پاکستان 62 سال ء گلامی ء مارا انچو جوڑ

کتگ کہ ما وتی زندِ لالچِ توکِ راجِ را دلِ برتگ ۔ ہما راجدپتر
 کہ (آ مارا سرپد کنت کہ) بلوچ کئے بوتگ، چہ کجا آتگ، ما آ چہ
 دلِ برتگ۔ گڑا اے مئے شمئے زبنِ بہ بیت کہ اے ہما دژمنِ انت
 کہ اشیءِ گوں بنگالیءِ چون کُت، ہمے ڈول اے مئے ءِ شمئے
 گوما کنت۔ اے مئے زبنِ بہ بیت کہ اے گوں منی ءِ تئی مات ءِ
 گوہاراں ہم ہمے رنگیں بدکاری کُت کنت، چوشکہ اشاں گوں
 بنگالیاں کت۔ اگاں بلوچ راج پہ ننگ مرت کنت گڑا مرچی آئیءِ را
 یک پیسلہے کنگی انت۔ تہنا اے وڑ مہ بیت کہ اِدءِ من ہرچی
 گپ کُت پدا مہلوک پاد آتک، لوگِ شت ءِ دُرائیں گپ بیہال کت
 آنت۔

منی واجہاں! مرچی من سوچ جنگِ اِتاں کہ پہ ہمے زِرِ
 رکینگِ یک ہملے پیداک بیت۔ مرچی من گوں ہمے ہملِ دیم
 پہ دیم ہاں۔ بلے بژنِ گپ انت کہ مرچی دُرائیں مہلوکِ ہملِ

جیئند بیہال کُتگ۔ مرچیگیں گُونڈو گُش انت کہ ما ہملء پچہ نیارِیں ، ما چہ آہاں جست کُتگ کہ چےء واستہ؟ گُڑا ہمے گُش انت کہ مئے پت یا مات مارا اے چیزاں نہ گُش انت، گُڑا ما چون ہملء پچہ کارِیں؟ ہملء راجدپترء من چون یات داراں کہ آئیء گوں پرنگیان چون جنگ کُتگ؟ ہمل یک انچیں بہادرے بیت کہ ہمے پرنگی وت آئیء دروراں دینت بلے ما وتی جندء راجدپترء سرپد نئیں، وتی بامرداں نہ زانِیں۔

مرچی ما اگاں چیزے زانِیں گُڑا ہمیش کہ مارا اے ریاستء کسانىء وانینتگ، ما سنگت کہ وھدے سیاسی گپ ء ترانء نندِیں گُڑا اے چیز مئے دیمء کیت کہ مئے 90 درسد مردم احساس محرومىء آماچ آنت۔ سال 1967ء وھدے کہ بی ایس اوء بنیاد ایر کنگ بوت گُڑا ہما وھداں متوسط طبقہء نعرہ دیگ بوت، سرداری نظامء نعرہ دیگ بوت۔ اے گُشگ بوت کہ منی

زالبول 50 کلومیٹر دور روت آپ کاریت۔ اڑے بے مُراداں! من مرچی
احساس محرومیءِ گپءِ نہ کناں، مرچی ما یک راجےءِ بستارے
ایردست این ءِ اشیءِ الاج آجوئی انت۔

مرچی اگاں ما وتءِ بلوچ گُش این ءِ اے بلوچی سواساں
پادے کن این، اے گُداں گُورے کن این، اے ہما سرمچارانی برکت
انت، پرچا کہ آ جنگ کنگءِ آنت ءِ مرچی دژمن وھدے کہ تئی
دیمءِ کیت گڑا چم ئے جہل بنت کہ اے بلوچے ءِ بلوچے بیرداں دو
سد سال گار نہ بیت۔ گڑا اے راہ گیشینگ لوٹ آنت کہ اے راج ءِ
راجدوستی چی آنت؟ من زی کتابے پچ گُت اے گشتن زبگین انت
منی زبنءِ گردگءِ انت کہ کتابءِ بنداتی تاکءِ افلاطونءِ یک
شوکیں گُشتنے نبشتہ آت:

” اگاں یک گُونڈویے چہ تہارماہیء ترس ایت اے یک
مزنیں گپے نہ ایت بلے اگاں یک مزنیں مردمے چہ رُژنائیء ترس
ایت گُڑا اے یک بلاہیں گپے۔“

مرچی ہمے پیم چہ آزاتیء مئے مردم ترسگء آنت۔ آیا
چینکس روچ داں ما ترس این؟ آیا مئے پت ء پیرک نہ مرتگ آنت
ء ما نہ مر این؟ ما مرگء الم مر این بلے آیا ما زلتء مرگء مر این
یا کہ ہمے مرگء کہ اکبر خان شُتگ؟ ما گلام محمدء نامء سرء
پہر کن این، چیا؟ چیئرمین یک آنچیں مرگےء مرتگ کہ دانکہ دنیا
ہست ایت چیئرمین گلام محمدء نامء کس گار کت نہ کنت، آئیء
گون لالا منیر ء شیر محمدء بہادریء گوما وتی جانء را کربان
کت۔ بلے دانکہ ما وتی واہشت ء زندء باروے پیسلہ کت نہ کُت تنا
وہدی ما ہچ کُت نہ کنیں۔ من چوشیں گپ جت نہ کناں چوشکہ

مردم کاینت ء اسٹیجِ سرء لبزانی هیرا پیریء کن آنت، بلے من
اے گشاں کہ بلوچ بہ بت ء وتی بلوچیتء بیہال مہ کن ات۔

پاکستان بلوچ سردگاریء سرء 27 مارچء روچء کوزہ کنت
بلے ادے پسنیء نندوکیں چینکس مردم اے گپء سرپد انت کہ 27
مارچء مئے سردگاریء سرء کوزہ کنگ بوتگ؟ مرچی مارا 14 اگست
یات انت، مارا جناحء مرگء روچ 25 دسمبر یات انت۔ بلے مارا
مہراب خانء 1839 پرچا یات نہ بیت۔ پمیشکہ من راج ء
راجدوستیء چہ دلء برگء آں۔ گلام ہما کہہگء حسابء انت کہ
آئیء گوما روچے یک نوکیں مردے کیت ء وپس ایت۔ ما ء شما
گلام ایں، مئے ء شمئے مانا ہما کہہگ ئیگ انت۔

منی واجہاں! اگاں اے سیائیں داگء چہ وتی پیشانیء
دور کنگ لوٹ ات گڑا اے ہون لوٹ ایت۔ دنیا ء تہء آجوئی کسےء

را پلیٹِ توکء نہ رستگ کہ منء ء ترا کسے آجوئیء پلیٹِ توکء
 بئیت ء بہ دنت، پہ آجوئیء ہاترء جنگ کنگ لوٹ ایت، پہ آئیء
 مرگ لوٹ ایت۔ بلے ادء دگہ یک اڑاندے دیمء کیت کہ دنیاۓ توکء
 اگاں یک جاگہۓ آجوئیء جنگ بندات بوتگ گڑا گریبۓ چکء
 جنگ کُتگ، بلے مئے زمینۓ سرء نواب خیر بخش مریۓ وڑیں
 سنگت جنگۓ بنداتۓ گون آنت، بالاچ خان کہ آئیۓ سیادی چہ
 نوابۓ کہولےۓ انت، جنگۓ بندات کنت۔ براہمدگ کہ یک نوابۓ
 نماسگ انت، جنگۓ گون انت۔ گڑا من ء تو کہ یک گریبیں زبگے
 آں، پرچا اے گلامیۓ مارگۓ نہ ایں۔ ما بے حس بوتگ ایں ء بے
 حس بوگ گلامیۓ مستریں نشانی انت۔ وھدے کہ من ء تو وتی
 زنجکاں بگر ایں گڑا من ء ء ترا وتی گلامیۓ مارشت بیت کہ ما
 چون گلامیۓ لچۓ تہء بار گپتگ ایں۔ پرچا مارا چہ گلامیۓ نپرت
 نہ بیت، پرچا من دژمنۓ را گنداں گل باں، اے ہاترۓ کہ من آئیء

را وتی دژمن تصور کنگء نہ آں۔ بلوچ گلزمینء وتی ماتیں ہنکین
پہمگء نہ ایں، ہر وھدء کہ من اے چیز زانت ء اشانی بابتء
سرید بوتان گڑا مئے دیمء کس داشت کت نہ کنت۔

خدا را وتی گونڈواں اے موہ مہ دے ات کہ باندہ پدا ترا
شگان بہ جن آنت کہ منی ابا کاسگ چٹے بوتگ، منی ابا
پاکستانء ہمبہراہ بوتگ، منی اباء بلوچء راجدپتر منء نہ گشتگ،
دگرانی پتاں کہ آھاں پہ آزاتیء جنگ کتگ آھاں بچار کہ آھانی
چُک پہ شان زند گوازینگء آنت، واجہاں اے وھد ہم کیت انت۔
راجدپتر ہما زوراکیں نبشتہ کار انت کہ آئیء را کس دیست نہ
کنت۔ آ ترا ہم گندگء انت، تئی راجدپترء ہم نبشتہ کنگء انت
کہ تو چے کنگء ئے۔

پہ پنچ ہزار کلدارے من سرمچارے دِ مَبَّءِ کپاں کہ منے
 دیمروئی رس ایت، من وتی سائبِ دیمے چے گشاں کہ من
 سرمچارے گپتگ، اڑے بے مراد ہما سرمچار پہ تئی آوکیں
 پدیرچاں جنگ کنگے اِنْت، منی ہیالے بژن اِنْت کہ تو وتی جندے
 زھگے پادے سرے تیرے جنگے ہے۔ تو زاناں نہ زان ہے کہ آئیے وتی
 سرے سودا جتگ، در کپتگ پہ منی ء تئی بانداتے جنگ کنگے
 اِنْت۔

بلے منے ء ترا سما نہ اِنْت کہ اے منی ء تئی زِر اِنْت، اِدے
 درآمد اتگگ ء نشتگ آنت۔ نیویے مرچی اِدے اینکسیں زمینے
 گپتگ ء نشتگ کہ اِدے وھدے مئے زالبول روگے بنت گڑا آھاں
 کلاگ بند آنت، اے منی ء تئی گیرت اِنْت، منی ء تئی اے گیرت
 چیا مرتگ؟ پرچا کہ من ء تو گلام ایں۔ وھدے کہ یک نیمگے دژمن
 منی ء تئی زالبولے سرے شوتار جنت بزائکے آھاں کلاگ بندیت گڑا

دومی نیمگء منی بلوچ وتی جندء براتء سرء تپنگ کش ایت،
 همے تپنگء دیمء دژمنء نیمگء پرچا نہ کنت۔ مئے دژمن
 پاکستانِ انت کہ مئے سرء کوزہ ئے کُتگ۔ مئے راجدپتر، زبان ء
 سرجمیں شئے آئیء پُلِ اِتگِ انت۔ دنیا ء توکء ہرچ آشوبے کہ
 گوستگ، گش انت کہ کجام ہم زورآورے کہ وھدے یک زمینےء
 سرء زور کوزہ کنت گڑا آئیء زمینء وتی واستہ یک تجربہ گابے
 جوڑ کنت، آئیء مڈیاں پُلِیت ء بارت، آئیء ننگ ء ناموس ء بے
 شریء کنت۔

آیا مرچی بلوچاں گوں ہمے ڈول بوگء نہ انت، مرچی گوں
 زرگل ء ننگ ء ناموس ء لیب بوگء نہ انت، زرگل کئے انت؟ زرگل
 تئی زھگ انت، تئی جنک انت، تئی مات انت، تئی گوہار انت،
 بلے مئے گیرت مرچی پاد نثیت انت، گڑا باندا پاکستانی پئوج منی
 ء تئی دیمء، گوں منی ء تئی مات ء گوہارانی ننگ ء ازت ء لیب

کنت، پدا تو چے گش ئے؟ منی هیالء ما چہ اے روچانی گندگء
 بدلء مرچی بہ مر ایں کہ باندا مئے مات ء گوبارانی گوما کسے
 بئیت ءچوش بہ کنت۔ داں ہما وھدء ما اے راستیء سرپد نہ
 بئیں، آئیء را نہ وان ایں، داں ہما وھدء ما ہچ کت نہ کن ایں۔
 البتہ یک چیزے ہست کہ دنیا ء تہء مدام تاکتء را منگ بوتگ ء
 پاکستانء تاکتء زورء تئی گلزمین پہ زور گپتگ، داں ہما وھدء
 کہ تو آئیء ہلاپء وتی تاکتء کارمرز نہ کن ئے، تنا وھدء داں
 پاکستان بلوچستانء سرء وتی کوزہء ہلاس نہ کنت۔ گڑا بیا ات،
 ہوار بہ بئت ء پاکستانء ہلاپء جنگ بہ کن ات، اگاں کسےء کرء
 تپنگ نیست گڑا کارچء سرء آئیء پونزء بہ بریت، دانکہ باندا (روچ
 دوبر) پنجابی بلوچستانء مئیت انت، ء آ وتی گوندواں ہمے بہ
 گش انت کہ بلوچستانء مہ رو ات کہ اے انچیں راجے کہ وھدے
 اے راج پاد آتک گڑا کس آئیء دیم ء داشت کت نہ کنت۔ بلئے

مرچی ما را ء شمارا اے چیز وانگی آنت، سرپد بوگی آنت۔ نواب
 خیر بخش مری گش ایت کہ "دانکہ تئی تپنگِ رَہبریء کتاب مہ
 کنت، گڑا ہما وھدء تو آشوب آؤرت کت نہ کن ئے"، آشوب ہما
 بدلیء نامِ انت کہ آ بدلیء مرچی من ء تو گندگء این کہ سرمچار
 منی تئی توکء اتکگ انت، اے جنگ آسٹک آسٹکء دیمء کئیت
 کہ آئیء سما کسء نہ بیت۔

مرچی سرمچار گوں وتی جھدء ہمے چیزء مارا شمارا
 پیش دارگء آنت، آشوبء تہء وھدے یک سنگتے روت گڑا دگہ
 ہزاراں سر جوڑ کنت، مرچی یک گلام محمدے شتگ گڑا دگہ
 ہزاراں گلام محمد جوڑ بوتگ آنت، یک لالا منیرے شتگ دگہ ہزاراں
 لالا منیر ودی بوتگ، شیر محمد شتگ بلے جنگ مرچی روچ پہ
 روچ ترندتر ہوانِ انت۔ آجوئی المء کیتِ انت بہ گندئے اے آزاتیء

من دیست کت مہ کناس، بلے منی یک پدریچے الم اے آجوئیء
گندیت۔

راجی آجوئیء واستہ تاکتِ فلسفہ منگ لوٹ ایت،
چوشکہ بھگت سنگھ گشیت کہ کوزہ گیر تاکتِ توارۂ اشکنت،
کجام روچۂ کہ سرمچار یک بمبے جن انت سرجمیں پاکستانِ
چم ء گوش چست بنت کہ کلامۂ جت اے بلوچ راج پاد اتگگ۔
کجام روچۂ کہ اشانی پٹوجی یے کُشگ بیت، اے پٹوجی لشکر پہ
تچانۂ کیتِ انتِ بلے گپِ ایشِ انت کہ راستیں شے تاکتِ انت۔ وتی
سرمچاراں گوں ہمبہراہ داری بہ کنِ ات، راستیں تاکتِ ہما آنت
کہ وتی ذاتِ ایشِ یلہ کُتگ، نام نہ لوٹ آنت ء پہ وتی ذاتِ کنگۂ
نہ انت، بہ گندئے آ پمن ء پتو کنگۂ آنت، گڑا ہر کجا بہ گش کہ
بلوچ لبریشن آرمی منی راجی پٹوج انت۔ منۂ ہم بیرگیریں

راجی پٹوجے ہستِ انت، آ راجی پوج بلوچ لبریشن آرمی انت ء
آیانی جہدِ ہج بہر انچو پہ دیم نہ رؤت۔

بلے بدکسمتیء مارا زانت نہ بوتگ، مئے گورء وانگ ء زانگ
نہ بوتگ، مئے راجدپتر کسےء نبشتہ نہ کتگ، پمیشکہ داں
مرچیء ما اے چیزاں سرپد نئیں۔ ادء سیاسی ہیرا پیری چہ ہدء
باز گیش بوتگ۔ لبزانی گوما باز لیب کنگ بوتگ کہ ہکء
حاکمیت، ہکء خوداربت..... بلے مئے سنگتاں گشتگ کہ
سرجمیں آجوئی، مرچی دنیاۓ تہء اے گپ سر بوتگ کہ بلوچ
سرجمء آجوئی لوٹ انت۔

لندن ء وھدے کہ ہیربیارء ٹرائل ء سرء گپ بوگء بیت گرا
اودء بلوچستان ء سرء کوزہء گپ جنزایت کہ بلوچ سرزمین ء سرء
پاکستان ء کوزہ کُتگ بلوچء را سئے جاگہاں بہر ء بانگ کنگ بوتگ

۽ مرچی بلوچ جهد ڪنگ۽ انت، اے بلوچانی هڪ انت، اشان کس
 ناشرڪار گشت نه ڪنت۔ يڪ جان سلوڪي يه چست ڪنگ بيت
 همے لهتیں سنگت که وت۽ بلوچ گُش انت (دنيا۽ سر۽ زور انت)
 بڙن۽ گپ انت هما سرمچار که آئی۽ وتی زند۽ سودا جتگ، همے
 وهده۽ که من ۽ تو چه وتی لوگ۽ در اٽک نه کنیں، نیمروچ۽ يڪ
 ساهتے من ۽ تو روچ۽ سر۽ اوشتات نه کنیں، بلے همے بلوچ
 سرمچار په ترا کوه ۽ تلارانی ته۽ نند ایت۔

مرچی یو این او تئی نام۽ گرگ۽ انت که بلوچ يڪ مهذبیں
 راجے۔ همے وهده۽ که دڙمن من۽ ۽ ترا گُش ایت که بلوچ يڪ
 جابلیں راجے، بلوچ شوانگانی زهگ انت بلے من۽ مرچی اے هبر۽
 سر۽ پهر انت که من همے شوانگ۽ چکاں ۽ منی پس ۽ پیرک
 شوانگ بوتگ انت۔ آهاں من۽ بلوچ ڏیھ وتی وراثت۽ ته۽ داتگ۔
 په بلوچ ڏیھ۽ رکینگ۽ مارا ۽ شمارا پند جنگ لوٺ ایت۔ ابید۽

جہدء ما بلوچستانء ہچبر گہتری آؤرت نہ کنیں، اگاں نشت ء
 واب دیست کہ دگہ بہ رو آنت جنگ بہ کن آنت، من لوگء بہ
 ننداں، من ہکء حاکمیت بہ لوٹاں، ہکء خوداربتء گپء بہ کناں
 یا کہ کومی حاکمیتء گپء بہ کناں گوں اے گپاں ہچ چیز نہ رس
 ایت۔

راجی وتواکی (قومی خودمختاری) ہمے لبز چیزے روچ
 پیش ہکء حاکمیتء لبز کارمرز بوگء آت، ہکء خوداربت بدل
 بوتگ بلے منء دلء کیت انت کہ ما وتی کسانیں زندء تہء
 دیستگ کہ اے نام نہادیں راجدوستانی پارٹیانی آئیں ء مینی
 فیستوء تہء نبشتہ انت کہ ہکء خودارادیت بشمول علیحدگی،
 آیا پیسرء شما کتاباں نہ وتنگ کہ ہکء خوداربتء مانا چے انت،
 گڑا تو ہکء خوداربتء بشمول علیحدگی پرچا نبشتہ کتگ؟

مرچی تو شُتگ ئے دنیاۓ کتاب و نتگ انت کہ هکء خوداريتۓ
متلب چے انت؟

مارا کہ هرچی تاکت هست انت مرچی بلوچۓ گپۓ کنگۓ
انت آ هکء خوداريت نه گُشيت، آ گُشيت که پاکستانۓ
بلوچستانۓ سرۓ کوزه کُتگ آ کوزهۓ هلاپۓ آغا عبدالکريم خانۓ
جنگ کُتگ. هما اولی روچۓ بلوچ لبريشن کمیٹی ٹهينگ بوتگ
هما بلوچ لبريشن کمیٹی مرچی بلوچ لبريشن آرمیۓ دروشمۓ
انت. بلوچ راجدپترۓ باروۓ کس گپ نه کنت، هر یکے که گپ کنت
آ په نام گپ کنت، آ وتی همه ڈیڑھ انچۓ مسیتۓ دارگ لوٹ ایت.
کسۓ را په بلوچۓ درد نیست اگاں کسۓ را درد هست گُڑا آ بلوچ
سرمچار انت که آ دلۓ درده دار انت. هما مردم که یکبرے
پارلیمنٹۓ شتگ انت چوشکه گش انت که وهده یک مردمے

جُتّے گندیت گڑا تو آئیء را بہ گش کہ تو ہرچی گناہ کن ئے بہ
کن گڑا آپہ بہشتے کنت۔

مرچی پمیشکہ وتی زہگاں بلوچے تربیتے بہ دے ات
دانکہ اے گونڈو باندا تئی سرے لانت مہ دینت کہ منی مہلوک
چونیں مہلوکے بوتگ۔ چوشکہ فلسطینیانی ہما زہگ انت کہ رو
انت وتی پت ء پیرکانی کبرانی سرے لانت دینت کہ آہاں جنگ نہ
کُتگ۔ بچار ات ہمے چیزگوں ما ء شما مہ بیت، اگاں یک تچکیں
پیسلہے مہ کنیں۔ ریاستے سرجمیں اداربانی تہ آہاں تباہ ء
برباد بہ کن ات، چہ آہاں در بیا ات، اگاں کسے کرے سرکارے تپنگے
ہست انت آ تپنگے ہم ریاستے کرے مہ بارت ء سر مہ کنت،
بلکیں بہ روت انت گوں سرمچاراں ہمبراہ داری بہ کنت۔ یک
بلوچے بستارے تئی سرے اے الم انت کہ تو اے چار ہزارے لانت بہ
دے کہ باندا تئی زہگ بہ گش ایت کہ منی ابا سرمچارے بوتگ

بلے آھچبر مہ گُش ایت کہ منی اباۓ پہ چار ہزار کلدارۓ سرمچاران
جتگ۔

مرچی دُرائیں چیز پدر آنت، من کجام گپۓ شمۓ دیمۓ ایر
بہ کنان۔ کجام نیمگۓ شمارا بہ براں کہ راہ ایوکۓ راجی آجوئی
انت۔ چوشکہ الجزائرۓ گونڈواں راجی آجوئی جنزۓ وھدۓ
فرانسیسی دژمنۓ سپاہیگ لیبۓ نامۓ مارکیٹۓ برتگ پدا کارچۓ
گوں آئی گردن بُرِ اِتگ، مرچی ما ہم وتی زھگاں ہمے سوچۓ بہ
دیاں کہ کجام جاگہۓ آبادکارۓ گند ات، دژمنۓ سپاہیگۓ یا
پولیس موبائلۓ گند ات گڑا آئیۓ را سنگ ء ڈوک بہ جن ات، دانکہ
زانگ بہ بیت کہ تو یک راجے ئے۔ مرچی کجام ہم کسۓ مردم
شہید بوتگ یا دژمنۓ زندانۓ بندیگ انت آاے گپۓ سرۓ پھر کن
انت کہ مئے مردم آزاتیۓ سپاہیگ انت۔ باندا اگاں آجوئیۓ زھگۓ
چہ تئی گسۓ مربیت گڑا تئی سر ہم جہلۓ نہ بیت، تئی سر ہم

برز بیت، اگاں باندا تئی زبگے دلاریء نامء جنگ بوت گڑا تئی سر

جہل بیت۔

منت وار

10 کيچ ۽ لس مڇي ۽ گُشتانڪ

چہ دل ۽ جہلانڪي ۽ اے مکھیں ماتانی پرزنداں سُھریں
 سلام پیش ڪناں کہ آھاں پہ وتی راج ۽ پہ زمین ۽ بقاء وتی تنگوئیں
 زند ندر گُتگ آنت۔ ۽ سد سلام هما بلوچ ورناباں کہ آیاں پہ بلوچی
 ننگ ۽ وتی زند ۽ دُرائیں آسراتی ندر گُتگ آنت ۽ کوه ۽ تلارانی تہ ۽
 نشتگ ۽ زند گوازینگ ۽ آنت۔ سلام هما بلوچ پرزنداں کہ پہ بلوچ
 راجی آجوئی ۽ دژمن ۽ ٿارچر سیلانی تہ ۽ زلم سگگ ۽ آنت۔ سلام
 هما مات ۽ گوھاراں کہ مرچی وتی سراں کپن اش بستگ ۽ دگانی
 سر ۽ در اتکگ آنت۔

دیوانِ تلوئے سرءِ نندوکیں وتی کاروانِ سنگت، بی ایس
 او آزادِ پریس سیکرٹری حکیم بلوچ ءُ بی ایس او آزادِ سینٹرل
 کمیٹیءِ باسک ءُ تربتِ سنگتاش وش آتک گشاں۔ باز وشى بُوگِ
 انت وهدے من وتی مہلوکِ گندگِ آن کہ پاکستانی کوزہءِ
 ہلاپءِ در اتکگِ انت ءُ اینکسین مزین کساسےءِ ادءِ اتکگِ ءُ مچ
 بوتگِ انت۔ بلوچ راج دنیاؔ را گُشگِ لوٹ ایت کہ پاکستانؔ چون
 بلوچ زمینِ سرءِ گوں زورانسریءِ کوزہ کُتگ۔ آیاں گوں وتی توپ
 ءُ بمباں وهدے کہ بلوچ ڈیہءِ سرءِ اُرش کُت گُڑا آیاں نہ مسیت
 چارات نہ مسلمان ءُ نٹیکہ انسان۔

چہ بی ایس او پلٹ فارمءِ من دنیاؔ را گُشگِ لوٹاں کہ
 زورگیریں پاکستانؔ 27 مارچؔ گوں تاکتِ زورءِ بلوچ ڈیہ پہ زور
 گپتگ۔ کلاتِ دمکانی تہءِ پاکستانی لشکر بلوچؔ لاشاں دور دیان
 کنت ءُ بلوچستانِ بیرکؔ چست کنت۔ پاکستانؔ وتی اے دروگ

کہ دنیاۓ تہۓ شنگ کتگ ”جی بلوچ وت پاکستانۓ بہر جوڑ بوتگ
 آنت“۔ اے یک سیائیں دروگے۔ بلوچ راجۓ وتی ڈیہۓ سرۓ
 پاکستانی کوزہ نہ زی من اتگ ء نئیکہ مرچی من ایت۔ مرچی
 کیچۓ تہۓ اینکس مہلوکۓ اے راجی مچیۓ تہۓ ہوار بوگ اے
 گپۓ پدر کنت کہ پاکستانۓ تاکتۓ زورۓ بلوچ زمین کوزہ کتگ۔

منۓ اے گپۓ سرۓ ستک انت کہ باریں ما بییں یا نہ بییں
 بلے بلوچ راج چہ پاکستانۓ وتی آجوئیۓ الم گپت ء اے آجوئیۓ
 جہد الم سوبمند بیت۔ وھدے کہ خان کلاتۓ برات آغا عبدالکریم
 خان آجوئیۓ جہدۓ کنت گڑا آئیۓ را قرآنۓ سرۓ سوگند دیگ بیت
 ء چہ کوہۓ ایر گیجگ بیت بلے پدا آغا عبدالکریم خانۓ 8 سالۓ
 سزا دیگ بیت۔ باز مردم گش ایت کہ پاکستان ہدا دادیں ملکہ
 بلے اے ہدا دادیں ملکہ نہ یے، اے برطانیہۓ سوگات کرتگیں
 ملکہ۔ اے واجہ ہدائۓ جوڑ کتگیں ملکہ نہ یے۔

باز مردم گُشیت کہ اے سندھی، پشتون، پنجابی ءُ
 بلوچانی ملکِ انت، اناں منی واجہاں! اے بلوچِ ملک نہ انت،
 بلوچِ وتی جندِ زمینے ہست، وتی جندِ زبانے، وتی جندِ
 ربیدگے ءُ من سرپداں کہ آ گوں مئے زبان ءُ ربیدگاں چینکس
 کینگ دارِ انت۔ آئیء را مئے ہمے جرّ کہ گورءِ انت گوں آئیء ہم
 کینگ داریت، پاکستانِ گوں ہمک بلوچِ نپرت انت۔ ہرکس گُش
 ایت کہ من بلوچے آن، آ ہمے گُش ایت کہ بہِ مِر۔ گڑا اے رنگِ
 چون بلوچ گوں آئیء ہوار بوت ءُ نشت کت کنت۔ دژمن وت اے
 گُشگِ انت کہ من پہ زور اتکگ ءُ تئی زمینِ سرءِ کوزہ کُتگ بلے
 مئے مردم گُش انت اناں پنجابیء نامِ مہ گرات کہ آ مسلمان
 انت۔ آیا واحد کمبر مسلمانِ چُک نہ انت، ڈاکٹر خالد مسلمانِ
 چُک نہ انت؟ آیا بابو نوروز مسلمانِ چُک نہ بوتگ کہ آ آئیء را

بارت قرآنِ سرّے سوگند دنت ءُ شہید کنت، آیا حمید مسلمانے
چُک نہ بوتگ؟

باز جاہاں زورآورانی کرے ہمے گندگے کیت کہ زورگیر
وہدے دومی نزوریں راجے سرّے کوزہ کن انت گڑا اسلام ءُ دگہ
مذہبانی ناماں کارمرز کن انت۔ اے ہم یک راستی یے کہ بلوچ
زمینِ سرّے مرچی اسلامِ نامِ سرّے کوزہ کنگ بوتگ۔ اِدّے مئے
لہتیں ٹھیکدار ہست آنت کاینت ءُ ہمے گُش انت کہ اِدّے کئے گوں
کوہے سر میڑین ایت؟ منی واجہ کوہ چینکس کہ مزن بہ بیت بلے
کجام وہدے کہ یک سرے گوں آئیے ٹگر وارت گڑا آئیے دنز الم
چست بنت۔

11 کراچی لبزانکی دیوان گشتانک

مرچیگیں اے مراگش شہدائے مرگاپ ء میر یوسف عزیز
 مگسیء یاتء اڈ دیگ بوتگ۔ تلوء سرء نندوکیں سنگت ء
 مرچیگیں آشوبی دیوانء مزنیں نام ظفر علی ظفر کہ آئیء اتک
 ء شمنے دیمء وتی چندے پر بند ئے پیش کت۔ من چوشکہ چہ
 شاعریء آژنا نیاں ء نئیکہ من آئیء سرپد باں۔ چیا کہ لبزانک وت
 یک مزنیں پڑے۔ دنیاۓ ہر کجا کہ مزنیں آشوبی جہد اتکگ انت،
 اودء شائرنی اوں مزنیں دستے مان بوتگ۔ مرچی بلوچ کہ یک
 آشوبی سپرے انت، ادء ہم لبزانکار ء شائرنی مزنیں لشکرے
 گون انت۔

من وت هم برے برے ننداں گڑا جیڑاں کہ چیزے نبشتہ بہ
 کناں بلے من نبشتہ کُت نہ کناں ۔ اے درگتء من باز جہد کُتگ،
 یک وھدے من چیزے لچہ ہم نبشتہ کنگء جہد کُتگ ات بلے
 بوت کت نہ کنت، چیا کہ اے ھدءء داتگیں دادے، لہتیں ھدا دادیں
 بودشت بنت کہ چیزے مردمء کرء بنت۔ ھمک کس ء ناکسیں
 مردم شائری کُت نہ کنت۔ آھانی گورء کہ ھما لبز ھست آنت
 آھانی وسیلہء آ وتی راجء ٹوھینت کُت کن آنت۔

وھدے کہ یک زھگےء (کسانیء آئیء) گسء آئیء مات
 چیزےء سرپد کنگء ھاترء آئیء چیزے پیش داریت، چوشکہ بالے
 پیش داریت، گڑا آ زھگ سرجمیں زندگیء آئیء نام ء بیھال نہ
 کنت۔ چیا کہ ھما بالء اسٹرکچر آئیء زبنء تہء نند ایت، بلے ما
 یک سرجمیں جہدے کہ جُنزینگء این ما اشیء سرء چینکس
 تچک این؟ ما کجام ھم کتابےء لبزے چیزے وان این پدا دگہ

جاگہاں رو ایں ءُ ہما لبزاں درشان کنیں بلے اے چیزِ باروئے پٹ ءُ
 پول نہ کنیں کہ آئیءِ راستیں مانا ءُ متلب چے اِنْت۔ نظریہ چے
 چیزے، مردم آئیءِ را چون وتی تہءِ داریت؟ پکری کمٹمنٹ چے
 بلائے؟ گڑا ہما وھدءِ کہ ما اشاں نہ وان ایں، اشانی سرءِ پٹ ءُ
 پول نہ کنیں، سرپد نہ بٹیں، گڑا ہما وھدءِ ما وتی منزلءِ رست
 کت نہ کنیں۔

مرچی منزل مارا لوٹگءِ اِنْت بلے ما بے سما ایں۔ بلوچ
 جھد روچ پہ روچ منزلءِ نیمگءِ جنزان اِنْت بلے ما بے سما ایں۔
 وھدے کہ مئے یک مزنیں سنگتے جاھے شہید کنگ بیت یا جنگ
 بیت، گڑا ہما روچءِ ما ردعمل دٹیں ءُ مزاحمت کنیں، ہرتال کنیں،
 بلے آیا ہمینکسءِ داں بس اِنْت یا ہمے سوچ ءُ نظریہ دارگی اِنْت
 کہ منءِ گوں اے استانءِ ہچبر ہمبراہ داری کنگی نہ اِنْت۔
 پاکستانءِ 1947ءِ بلوچ زمینءِ سرءِ کوزہ کُتگ ءُ منءِ پاکستانءِ

اے کوزہءِ را منگی نہ اِنت۔ اے دُرائیں چیز مارا سرپد بُوگی اَنت ءُ
دارگی اَنت۔ چوش مہ بیت کہ دو روچہءِ رند اے دُرائیں چیز پدا بہ
رو اَنت۔

من شمئے باز وهد نہ براں پرچا کہ شما دیر انت اِدءِ نشتگ
اِت ءُ انچیں دیوانے کہ سنگتاں اتک ءُ وتی شئیر ونت اَنت۔ ءُ من
اے پڑءِ مردمے نیاں کہ پر شما چیزے شئیر بہ ونت ایں۔ ءُ گڈسراء
شمئے کُلیں سنگتانی منتوار۔

آزاد بلوچستان زندگ بات

پاکستان مردگ بات

12 حیدرآباد، لس مچی، گُشتانک

ماں دنیا ءِ تمن، چاگرد ءِ راج بنت کہ اِشانی بنیاد ءِ اے ڈیھ
 ءِ آہانی بد ءِ بند، مَرز ءِ سیمسر جوڑ انت۔ بلے اے گپاں پاکستان
 نہ کدی شمارا وانین ایت ءِ نٹیکہ بلوچاں۔ چیا کہ دنیا ءِ تہ ءِ
 چینکس کہ زورگر گوستگ انت آیاں اے گپ مار اتگ کہ اگاں
 ایردست چیزے بہ وان انت ءِ سرپد بہ بنت گڑا باندا ہما زانت ءِ
 مئے ہلاپ ءِ کارمرز کن انت۔ اگاں مرچی یک سندھی یے جہاز ءِ
 چلائینگ سک ایت گڑا باندا آہمے جہاز ءِ منی ہلاپ ءِ ہم کارمرز
 کُت کنت۔

ءُ اھمڪاني دنيا ۽ تہ ۽ نندوڪين مردمانی گپ اش انت کہ ما
 وت آشوب ۽ واستہ جنگ کت نہ کنیں، کربانی دات کت نہ کنیں،
 پمیشکہ ترس ۽ آماچ بنت۔ ھمے بنیاد ۽ بھگت سنگھ یک شوکیں
 چیزے گش ایت کہ ”کجام ھم مردم کہ ترس ۽ آماچ بیت آجوئی ۽
 گپ کنگ ۽ آئی ۽ زبان لل بیت“ ۔ مرچی ما ھم ترس ۽ آماچ این،
 مارا ھم وتی زندگی باز دوست انت ۽ کربانی ۽ فلسفہ ھما رُڙنائی ۽
 سر ۽ چراگ انت کہ مریت۔

ما بہ جیڑیں آیا ما وتی زمین ۽ ھمے وڙ گندگ لوٹ این؟ آیا
 مارا گوں وتی زمین ۽ مہر ھست انت؟ ھمینکس مہر کہ جی ایم
 سید ۽ پھ سندھو دیش ۽ بوتگ مرچی نندوڪين اد ۽ مردمانی تہ ۽
 ھما درد ھست انت یا ھمے رنگ ۽ کہ شاہ عبدالطیف بٹھائی ۽ تہ ۽
 بوتگ۔ منی ھیال ۽ اے سرجم ۽ چہ مئے زبن ۽ در اتکگ انت، پرچا
 کہ 1947 کہ وھدے پاکستان جوڙ بوت گڙا آھاں اے فلسفہ ۽ جند

سرجمِ گار گُت۔ آ و ہمے گُش ایت کہ قوم ء قومیتِ جند نیست
 ایت۔ نوں اے پیسلہ مارا ء شمارا کنگی ایت کہ آیا جہدِ راہ گرگی
 ایت، آجوئیِ واستہ کار کنگی انت یا کہ ہمے رنگِ گلامیِ زند
 گوازینگی ایت۔ گُش انت گلامیں راجِ درور ہما کہہگِ مانا ایت
 کہ ہمک شپ یک نوکیں مردمے کیت ء آئی ء گوں وپس ایت۔

آیا اے گپِ من ء یا ترا چہ کسے من ایت کنت کہ منی ء
 تئی ماتِ گوں دگہ کسے بئیت ء بہ وپس ایت؟ کجام شپردار ء
 ازت داریں مردم اے گپِ اوپار گُت کنت؟ گڑا اے جیڑگ لوٹ ایت
 کہ اے زمین مات ایت۔ پاکستان ء را اے ہک کئے ء دانگ کہ آبلوچ
 ء سندھیاں وتی گلام جوڑ بہ کنت؟ بلے ادِ بژن بیت کہ ہمے
 پاکستانی پئوجِ تہ ء سندھی ہم ہوار انت گوں۔ ادِ بژن بیت کہ
 آیا اشاں مئے ایردستی ء گلامی گندگِ نئیت ایت؟ چے ء واستہ،
 پہ چیزے آسراتی ء شما وتی ماتیں وتن ء بہا کن ایت؟ راستی ء

سرپد بوگِ جہد بہ کنِ اِت، اگاں آئیِ سرءِ شما مرچی نہ جیڑ
 اِت گڑا ہدائِ نامِ ہاموش بہ بئت۔ ہمے رنگِ کہ ریڈ اینڈینائی
 نامِ ءِ نشان کہ چہ دنیاِ تہِ گار بوت ہمے رنگِ سندھیائی نامِ ءِ
 نشان ہم گارِ بیگواہ بیت، اگاں ہمے عدم تشددِ فلسفہ برجہ
 دارگ بوت۔ ہمے عدم تشددِ فلسفہ کہ گاندھیِ فلسفہ گُشگ
 بیت۔ بلے آ گاندھیِ فلسفہ ہم نہ انت، آ و انگریزِ ہلاپِ No
 Cooperation Movement زرمبشتے چست کنت کہ ما انگریزِ
 گوں ہچ پیمیں کمکے نہ کنیں، ما آہانی اداربانی تہِ نہ رو ایں۔
 آیا ہمے سندھی باندا پولیسِ وردیِ گورِ نہ کنت ءِ نہ روت
 انت؟ منی ہیالِ مئے بلوچ ءِ سندھیاں اے رنگیں تربیت کسِ
 نہ داتگ پرچا کہ ایردستیں راجانی تہِ کوزہ گیر ہچ پیمیں
 چوشیں سوچ پشت نہ گیج ایت۔

مرچی من اگاں ادّے اوشتاگاں، بلوچی سواس پادا اِنْت،
 گوں پھر گپ کنگّے آن گڑا اے ہما بلوچستانِ چست بوتگیں
 جنگِ برورد اِنْت۔ من مرچی اگاں وتی دود ء ربیدگِ سرّے پھر
 بنداں گڑا اے اکبر خانِ کربانیِ برکت اِنْت، آ منی بالاچ خان ء
 گلام محمدِ کربانیانی برکت اِنْت۔

اے راستی یے اگاں شما ہم لوٹ اِت کہ ما وتی قومیتِ
 سرّے پھر بہ بند ایں، گڑا شمارا ہم حمیدِ وڑے پاھوئے ساد گُٹّے
 کنگ لوٹ ایت، وھدے کہ ہمے جلاّد حمیدِ گندیت گڑا ہیران بیت
 ء گُش ایت کہ من وتی سرجمیں زندِ ادّے مردمانی پاھو دیگّے
 گوازینتگ بلے اے رنگیں بچکند ء نہ ترسیں چہرگ کہ حمیدِ
 بوتگ من نہ دیستگ۔ گڑا اے کجام جزبہ اِنْت، راستی اے
 قومیتِ جزبہ اِنْت، نیشلزمِ جزبہ اِنْت، آجوئیِ جزبہ اِنْت کہ آ

مردم ۽ مرگ ۽ هم لاچار كنت، راستی ۽ بلوچاں گُتگ ۽ انگت كنگ ۽
آنت.

تشدد هما راه ۽ انت كه آمارا ۽ شمارا آجوئی دات كنت،
دومی دزبندی كنگ، هكومت ۽ نام ۽ گرگ، مارا گون اشان هچ
پیمین كار نیست ۽ انت، ما وتی آجوئی ۽ لوٹ ایس. بلوچستان ۽
سرجمین آجوئی بزانه چه بلوچستان ۽ پاکستانی پئوچ ۽
سرجمین در آیگ ۽ لوٹ ایس. هما وهداں داں كه پاکستانی پئوچی
بلوچ ۽ سردگاره ۽ سر ۽ هست بنت، تنا وهدم ۽ داں همك بلوچ چُك
وتی زمین ۽ واسته كربان بوان بیت. مرچی من زالبولانی سر ۽ پهر
بنداں كه پنجابی پئوچ آئی ۽ گون بدکاری كن آنت كه دانكه آ وتی
مكسد ۽ چه دور بیا آنت بلے آ راجی جنز ۽ یل دیگ ۽ رازی نه آنت.
بلے آئی ۽ دپ ۽ یک كلمه یے، آجوئی ۽ كلمه ۽ انت. من ۽ مرچی پهر

اِنَتِ وتی گوهارِ سرءِ کہ منءِ ہم سوج داتگِ ئے کہ آجوئیءِ
جہدِ تہءِ ہر رنگیں سکی ءُ سوری اوپار کنگ لوٹ آنت۔

خدا را مرچی اِشیءِ سرءِ بہ جیڑ اِت، بہ مار اِت، پرچا کہ
اگاں ما نہ مار اِت گڑا مئے آؤکیں پدریچ کیت ءُ مارا لانت کنت کہ
شما پاکستانِ گلامی کُتگ۔ بچار مئے پت ءُ پیرکاں مئے آجوئیءِ
واستہ جنگ نہ کُتگ۔ مرچیءِ داں وھدے کہ ما راجدپترءِ وان ایں
ءُ آجوئیءِ واستہ مروکیں نرمزارےءِ نام مئے دیمءِ کیت گڑا ما وش
بئیں، ہمے رنگءِ مرچی ما جنگ بہ کنیں کہ باندا کسے راجدپترءِ
وانیت گڑا اے بہ زانت کہ مئے پُشپداں آجوئیءِ واستہ جنگ
کُتگ۔

13 توتڪ ۽ گُستانڪ

مرچي مٽي وتن ڇه مارا هون لوڻ ايت. اے زمين هون
 لوڻگ ۽ انت. آهون مٽي به بيت يا ڪه دڙمن ۽ بلے زمين ۽ لوڻ هون
 انت. زمين ۽ آشوب بے هون ۽ رڀڳ ۽ نثيت انت. ڪجام هم راج ڪه
 جنگ ڪنگ، گهڳيري ڪنگ ۽ هڪ ۽ پُلڳ نه زانت گڙا آ راجاں زندگ
 بوگ ۽ هم هڪ نيست. اگاں مرچي ما جنگ ڪنگ نه سِڪ ات گڙا
 راستي اش انت ڪه چماں جهل جنگ ۽ جاه ۽ ما به مڙ ايس دانڪه
 باندا دگه ڪسے اے مه گُش ايت ڪه اشاں گلامي مڻ اتگ به گندئے
 اے به گش انت ڪه گلامي ۽ را مڻگ ۽ جاه ۽ اشاں مرگ ۽ را په وت
 زرتگ.

چیزے نام نہادیں راجدوست هست آنت کہ گُش انت کہ
 چندے ورنا کہ جیلِ آنت، اشاں یلہ بہ کنِ اِت ءُ بلوچستانِ توکِ
 پٹوجی آپریشنِ بند بہ کنِ اِت، منِ اشانی بیانیہِ سرِ بژن بیت،
 من اشاں گُشگ لوٹاں کہ اے پٹوجی آپریشنِ نہ یے، اے بلوچ
 راجی آجوئیِ جنگِ اِنْت۔ راستی اش اِنْت کہ ہر کجا پٹوجی
 نشتگِ آنت، اودِ بلوچ سرمچار آیانِ نیست ءُ نابود کنگِ آنت،
 بلوچ سرمچاراں ہمک دمکِ تہِ وتی واستہ فری زون جوڑ کُتگ
 کہ اودِ آسانی جندِ وتی زور جنز ایت کہ ابیدِ آسانیِ اودِ مُرگے
 اوں بانزل جت نہ کنت۔ ءُ تو اتکگ ءُ گُشگِ ئے کہ پٹوجی
 آپریشنِ بند بہ کنِ ات۔ اے پٹوجی آپریشنِ نہ یے، اے بلوچ راجی
 آجوئیِ جنگِ اِنْت ءُ اے ہما وهداں ہلاس بیت وهدے کہ بلوچ
 وتی منزلِ سر بیت ءُ دژمن پروشِ آماج بیت ءُ چہ مئے زمینِ
 در کیت ءُ روت۔

لہتیں مردم گُش ایت کہ ریاست مئے سرء زوراکىء کم
 بہ کنت، منء دنیاى تہء یک ملکےء درورء بہ دے ایت کہ اودء
 ایردستیں راج چہ کوزہ گیرء دزبندی کن انت؟ گلامء جنگ گُتگ،
 یا دژمنء سپاہیگ گُشتگ آنت یا کہ وت مرتگ یا کہ کید ء بند
 کنگ بوتگ۔ من وھدے کہ عبدالنبی بنگلزئىء گون بنديجاھء بند
 بوتگ اتان گڑا من چہ عبدالنبىء کدى اے ایش نہ کُت کہ آئىء یک
 گلاسے آپ چہ سپرینڈنٹء لوٹ ات۔ تو و اے سرجمیں راجء
 پاکستانء گلام جوڑ کنگء ئے ء تو وتء راجدوستے گش ئے۔

منء آغا شیردلء سرء پھرانت کہ آ وھدے جیلء بیت گڑا
 دژمن آئىء گُداں کش ایت، پاداں برزء کنت ء سرء جھلء ء گُش
 ایت کہ تو اے جنگء چہ وتء یکر بہ کن، تو نوابےء زھگ ئے، چہ
 آجوئىء لوٹء دست کش بو۔ بلے آغا شیردلء زبانء اے ہبر بنت
 کہ منى واستہ چرے جنگء دزکش بوگء چہ مرگ گھترانت۔

مرچی میر عبدالغفار لانگو زندانی انت۔ آمزاکراتِ گپء
کنگء نہ انت بہ گندئے آ اے گپء سرء پھر بندگء انت کہ من
وتی راجء واستہ 50 سالء ہاترء بندیگجاءہ روگء آن۔ مرچی
واحد کمبر اے گپء کنگء نہ انت کہ گوں من گپ ء تران بہ کن
ات ء منء چہ بندیگجاءہ بہ کش ات۔ آہاں و مرگ من اتگ دانکہ
آہانی آؤکیں پدريچ گلامیء جاہء یک آجوئیں آزمانء تہء ساہ بہ
کش ایت۔ گڑا تو پرچا مردمانی گورء روئے ء کش ئے کہ ما بلوچء
پابازوک ایں، بلوچء ہکء گپء کنیں، بلوچء مڈیاں پابازیں ء
دومی نیمگء تو وڈھء سنگاں بہا کن ئے۔ اے وھداں تئی ضمیر
کجا روت؟ اے وھداں تو وتء پرچا بلوچء پابازوک سرپد نہ بئے،
وڈھء سنگاں تو وت نیلام کنگ ء ئے۔ منء اے گپء سرء بژن بیت
کہ وڈھء یک پھلےء کرء یک سرمچارے شہید کنگ بیت گڑا اودء
مینگل قبیلہء سردار آئیء پسء لوٹائیں ایت ء وتی یک شاہی

اوتاکيءَ آئيءَ را سزا ديگ بيت۔ چه آئيءَ اے جست گرگ بيت که
تئی زهگ پرچا سلاهبنديں جہدءِ نيمگءِ روگءِ بوتگ۔

حالانکہ آئيءَ پہ زمين وتی سر کربان کُتگ ءُ تو آتکگ ءُ
آئيءِ پت گپتگ که تئی چُکءِ پرچا اے راه گپتگ؟ منءِ وَا اے گپءِ
سرءِ پهرِ انت که رياست منءِ ناشرکار (دہشتگرد) يا باغی گُش
ايت۔ مرچی ادءِ بزارانی هسابءِ ياگی نشتگ آنت تو چينکس
ياگی گُش ئے؟ اے بوت کنت که تو منی اے چماں به کش ئے بلے
اے چماں که راجی آجوئیءِ هما واب ديستگ آ وابءِ تو در کُت نہ
کن ئے۔ تو چه مردمانی زبناں جہدءِ گون بندوکیں کمٹمنٹءِ کش
ات نہ کن ئے۔ تئی تپنگانی تہءِ تير کُت انت بلے بلوچ مہلوکءِ
سينگ پہ وتی راجءِ پابازگءِ هلاس نہ بنت، ما مرچی هم کربانی
ديگءِ ایں، ما نسل در نسل کربانی ديان کنییں۔ بلوچءِ نوں اے
پيسلہ کُتگ که آ وتی راجی آجوئیءِ جنزءِ چه دست کش نہ بيت۔

بوت کنت کہ تو چہ وتی زراں چیزے کُت بہ کن ئے، چیزے سردار
میرء گدار بہا بہ زور ئے، بوت کنت کہ آتئی نیمگء ہوار بہ بنت۔
ہما بلوچ شوانگ کہ مرچیء داں وتی زمینء سرء لے لڑی لاڑی
لے لڑی لاڑیء گوں وشیء زند گوازینگء آنت تو آیاں کدی رد دات
نہ کن ئے۔ ء تو آھاں ہم رد دات نہ کن ئے کہ کوھاں بلوچ راجی
آجوئیء ہاترء جنگ کنگء آنت۔

شما کدی اے اشکُتگ یا روتاکء وتنگ کہ بلوچ
سلاہندیں گلاں چہ ریاستء اے دزبندی کُتگ کہ بیا ات ما گوں
شما مذاکرات کنیں؟ اے آیانی ہیالء توکء نیست انت، آیانی
ہیال ء لیکہ ایوکء بلوچ راجی آجوئی انت۔ گڑا تو پرچا ادء نند ئے
اے کوکار کن ئے، وتء راجدوستے گُش ئے ء اے کوکارء کن ئے کہ
منء مذاکرات کنگی انت۔ منء و اے گپء سرء بژن بیت کہ ہما
نوجوان کہ شہید بوت تو آئیء پت درستیں مردمانی دیمء کم

شرپ گُت۔ تو بہ رو ہما لوگِء مردماں جست بہ کن کہ آئیِ زہگ
 بیگواہ انت، ہما ماتِء جست بہ کن کہ آئی تنگوئیں بچ شہید
 کنگ بوتگ انت۔ بلے ہمے مات ترا اے وھداں اے گُش ایت کہ
 منی چُک منی لاپِء چہ ودی نہ بوتگ بلکیں اے زمینِء ھاگِء
 چہ پیداک بوتگ ءُ آپہ وتی زمینِء کربان بوتگ۔ آئیِء کہ ہما ھک
 پہ زمینِء بوتگ آئیِء زمینِء ہما ھک پیلو کُتگ، منِء اے گپِء
 سرِء پھر ایت کہ منی چُکِء وتی زمینِء حاکمیتِء پہ نمیرانی
 گچین کتگ۔

مرچی بلوچ زمینِء سرِء واحد کمبرِء ماتِء وڑیں مات
 ھست آنت کہ وھدے آئیِء را جست کنگ بیت کہ تئی مارشت
 پہ وتی زہگِء چی آنت؟ گُڑا ہما مات اے گُش ایت کہ من ایوکِء
 واحد کمبرِء واستہ دوا نہ کناں، بلکیں من ھمک ہما بلوچِء واستہ
 دوا لوٹاں کہ آ بلوچِء جھدِء ھوار ایت۔ من ھدائِ کرِء دوا لوٹاں کہ

واحد کمبرء ہوار ہما گل سلامت بہ بنت کہ بلوچ راجی آجوئیء
جنزء ہوار انت۔ ہدا آیاں ہم زندانء چہ بہ کش ایت۔

سد سلام ہمے ماتء کہ یک زالبولے بوگء ابید ہم اینکس
ہدء داں تچک انت، آئیء کہ ہما مکسد انت آ تچک انت، آئیء
لوٹ تچک انت۔ بلے مئے توکء چہ لہتیں انچیں مردم ہست کہ
زانت ء نازانتیء تہء اے سرپد بوگء نہ انت کہ آیا بلوچء جیڑہ
راجی آجوئیء جیڑہ انت، راجی محرومیتء جیڑہ انت یا چیزے
نوکریء جیڑہ انت یا کہ سیندک پروجیکٹء جیڑہ انت؟ سیندک
پروجیکٹ چے یے؟ یک راجے بستارء اے پما تباہی یے، تو اے
سیندکء ہوالہء قرار داد پیش کن ئے، اے سیندک پروجیکٹ
بلوچء چے دنت؟ مارا اے سیندکء درکار نہ انت، مارا مئے زمین
درکار انت، مئے واستہ اہمیں چیز مئے راجی زمین انت، ما یک
سرجمیں آراتیں بلوچستانے لوٹ ایں کہ اودء منی مات ء

گوہارانی ازتے بیت، اودے منی مات ء گوہار شریں چمےء چارگ
بنت، اودے ما یک آزاتیں آزمانےء چیرےء ساہ بہ کش ایں۔

14 زاکر مجید، روتا کائنگیں کلوه

آواران (مشکے) بی ایس او آزادِ بنجابی مزنیں گُمک
 کماش زاکر مجید گشتگ کہ بلوچ جہد پہ صوبائی وتواکیء نہ
 انت ء نئیکہ مارا صوبائی وتواکی لوٹیت ما راجی جُنزء گون
 بندوکیں جد ء جہد سرء سَتک دار ایں ء بی ایس او اے جُنزء
 تہء لس بلوچ ء ورنہاں جُنزء بابت ء زانت ء سرپدی دیگء کارء
 کنگء انت۔ بی ایس او (آزاد) ہچ آمیدگسی پارٹیء چیردستیں
 گلے نہ یے۔ گوستگیں روچء مشکے پریس کلبء مراگش ”گند ء
 نند“ ء آئیء گون اھوالکاراں تران کنان ء گشت کہ وتگڑ ء دروگیں
 راجدوست بلوچ نمیرانانی نامء پُشت ء وتی نپری پائدگ کشگء
 انت اے ہمے مردم انت کہ استانی پارلیمنٹ ء نند انت ء بلوچ

جُنزِ بگیریءِ کن آنت۔ آئیءِ گُشت کہ ما وتی گُلزمینِ پِہ ڈنی
 زورآورانی پائندگانِ رکینگِ کارمرز بوگِ دات نہ کنیں ءِ دیمترِ
 تران کنانِ گُشتِ ئے کہ کلاتِ جرگِ ہد بلوچ جُنزِ جاگِ تہنا
 تمنی جیڑھانی گیشواریءِ داں محدود آت۔ آئیءِ وتی ہمے گپانی
 تہءِ گُشت کہ ہکیگیں راجدوست ہما گُشگ بنت کہ آ پِہ بلوچِ
 وتی ہونانی ریچگِ جاڑی آنت۔

انتخاب کوئٹہ

28 دسمبر 2008 (مشکے پریس کلب)

گوادرس جلسہء بی ایس او آزادِ بنجابی مزن گُمک
 کماش زاکر مجیدِ تران کنانِ گُشت کہ گوادری بلوچ (اخوت من

المسلمين) بڙاں مسلمانى براتى ۽ نام ۽ سرء رد ديگ بوگ ۽ انت۔
 بلوچ ۽ راجى آجوئى ۽ وتواكى ۽ صوبائى وتواكى ۽ هڪومت ۽ تهء
 بهر ۽ بانگ ڪنان ۽ همڊ ڪنگ بلوچ راج ۽ گلامى ۽ سيائين روچانى
 پابند ڪنگ ۽ بدين پال ۽ زانگ بيت۔ نوں بلوچ ۽ هر چڪ زانت ڪه مئ
 منزل آجوئى انت۔ مرگاپ ۽ شهيدانى يات ۽ بى ايس او آزاد ۽
 نيمگ ۽ برجاء داشتگين جلسہ ۽ تهء مزن ڪمڪ ڪماش زاکر مجيد
 بنجابى پتر ۽ باسڪ ڪامريڊ قيوم بلوچ ۽ رضا جهانگير بلوچ،
 پيسريگين بنجابى پتر ۽ باسڪ نصير بلوچ ۽ گوادر هنڪين ۽ ڏيڻى
 آرگنائزر ثناء بلوچ ۽ تران ڪنان ۽ گشت ڪه ما نواب هير بڪش مريء
 شهزانتى (فلسفہ) ۽ منوگر ايس ۽ مارا ابيدء بلوچ ڏيه ۽ آجوئى ۽ دگہ
 هچ نہ لوڻيت۔ اے وهدء همڪ شريدارين بلوچ بالاچ مريء
 ڪاروان ۽ سپاهى انت۔ چہ بلوچ ۽ گهيگيري ۽ ترس ۽ دڙمن ۽ چمانى
 واب شتگ ۽ بے درمان ۽ واب نہ ڪپ ايت۔ آواں گشت ڪه دڙمن ۽

آئی ڪاسگ چٽ بلوچ راجی جُنڙ تہ ڪُڙ ۽ منج ودي ڪنگ ۽ وڙ
 وڙیں جہد ڪنگ ۽ آنت بلے مرچی دنیا ۽ چُک چُک سرپدِ انت کہ
 بلوچ ۽ لوٺ بلوچ ڏیہ ۽ آجوتی انت ۽ پہ ۽ ۽ مکسد ۽ بلوچ جنگ
 ڪنگ ۽ انت۔ آئی ۽ دیمتر ۽ تران کُت ۽ گُشت کہ پنجابی پولیس ۽
 نوکراں پنجابی جج ۽ ڪُرش ۽ پچ گرگ ۽ بگیری ۽ وتی وردیانی
 بلٺ دور دات آنت ۽ چہ نوکری ۽ دزکشی ۽ جارِش جت۔ اے گپ
 پہ بلوچاں (ہما کہ سرکار ۽ نوکر آنت) شرم ۽ ۽ ہبرے کہ بلوچ
 رھشون کُشگ ۽ دور دیگ بوگ ۽ آنت، بیزار چہ چوشیں گامے ۽
 زورگ ۽ گیشتر مئے راہ ۽ ڏنگر جوڙ آنت۔ بلے من سدکاں کہ اشانی
 آؤکیں پدریچ چریشاں جُست کن انت کہ پرچا پہ سئے ہزار ڪلدار ۽
 سُما وتی راج ۽ گوں گداری کُتگ۔ آئی ۽ وتی گپ تچک کُت ۽
 گُشت کہ اگاں اے جاوراں انگت بلوچ چہ وتی لوگاں در مئیت ۽
 بلوچ آجوتی جنگ ۽ ارزشت ۽ سرپد مہ بیت کُڙا اے جاورانی تہ ۽

ما وتِے راجے بستارِے زندگ داشت نہ کنیے ءِ گار بئیں بلے مئے
 آؤکیں پدريچ الم چہ ما اے جُستِے گر آنت کہ پرچا سُما پاد نہ
 يتکگ ءِ جنگ نہ کتگ۔ آئیِے گوادري پروجيکٹانی نیمگِے دلگوش
 ترينت ءِ گُشت کہ اے ميگا پروجيکٹ استانِے پھ وتی پائڊگِے
 بندات کُتگ آنت، اے بلوچِے ابید چہ نُکسِے دگہ هچ دات نہ کن
 آنت۔ مرچی دنياِ چماں گوادري ارزشت گيش بوتگ۔ مرچی جهان
 ليپ کنگِے انت، ناشرکاریِے هلاپِے بوکیں جنگ بہ بیت یا کہ
 ايدگہ جهانی جيڙہ بہ بنت اے دُرستانی یک مکسدے بلوچ زريِے
 انگير کنگ انت۔ آئیِے گُشت کہ اے زر ءِ زمين بلوچِے مڊی آنت
 پميشکه گوادري مهلوکِے پروجيکٹانی تہِے نوکری پندگِے جاگہِے
 واهندی بہ لوٹ ایت ءِ اے درامدانی ديمِے وتی زمينِے واهندیِے
 هسابِے گپ بہ جنت۔ ديمترِے آئیِے تران کنانِے گُشت بہ گندئِے
 اے آجوئیِے وابِے کہ ما گندگِے ایں، اشیِے وشيانی ورگ مئے

بہت مہ بیت بلے مئے آؤکیں پدريچ چہ اے گلامیء رک ایت ء
 آجوئیں زندےء واہند بیت پمیشکہ اے زورگیرء ہلاپء جنگ کنگ
 ہمک بلوچء سرء ہژدري انت۔ پنجابی زورگیر مرچی بلوچء سرء
 چونیں زلم ء زوراکي کنگء انت۔ 28 مئیء بلوچ زمینء سرء
 ایٹمی تراک کنگ بیت، بلوچ رہشون ء جہدکار ہمک روچ برگ ء
 کُشگ ء دور دیگ بوگء آنت ، گڈانیء تیابء زھرناکیں کیمیکل
 دور دیگ بوگء انت کہ چربشی سوہء آپی ساہدارانی زند
 سامند بوگء آنت ء بلوچء ننگ ء ناموس پنجابی دژمنء دستاں
 تاراج بوگء انت ۔ اے درستانی ہلاپء بلوچاں پاد آيگی انت ء
 جنگ کنگی انت۔

30 مئی 2009 اُستمان روزنامہ

گواذر لس جلسہ

بلوچستان یونیورسٹی

بی ایس او آزادِ بنجابی مزن گُمک کماش زا کر مجیدِ
 شال هنکینِ کارمسترِ نیمگِ چہ برجہ داشتگیں رُکستی
 مراکشِ تہ تران کُت ء گُشت کہ بلوچ ورنہ دژمنِ ہر رنگیں
 پروپگینڈہ ء مکاریانی دیمدارگِ وتِ را مجگی ردِ جاڑی بہ کن
 آنت۔ آئی دیمترِ گُشت کہ ما اُلسی آشوب ہما وھدِ آؤرت کنیں
 وھدے مئے ہمک ورنہ وتی اندرِ نپری آشوب آرگِ سوہمند بہ
 بیت۔ اشیِ ہاترِ دژمنِ زلم ء جبر ء دروگیں پندلانی دیمِ
 اوشتگِ ہائیگ دارگ باز ہژردی انت۔

بنجابی رہشوناں گُشت کہ بی ایس او آزادِ ہلاپِ
 وتگڑیں دروگ ء پندل زوت بے سوب بنت چیا کہ مرچی ہمک
 بلوچ ورنہ زانشتی ء پگری ردِ سیاسی عملِ گوں بندوک انت ء
 جہد کنگِ انت۔ ہمک بلوچ ورنہ باید انت کہ راجی ایردستیِ

بگيريءَ چار ۽ ٿپاس، پگر ۽ زانت ۽ عملءِ راهءَ په وت گچين به
 كنت. آياں گُشت كه هر بلوچ ورنهءَ را آؤكيں پدريچاني هاترءَ يك
 چيدگه جوڙ بوگي انت دانكه باندا همے جد ۽ جهءِ آ وتي كوپگان
 به زور انت ۽ داں منزلءَ سر ئے به كن انت.

15 جنوري 2009

انتخاب روزنامه كوئٽه

بي ايس او آزاد۽ نيمگ۽ مستونگ۽ برجاه داشتگين
 سيمينار۽ فضل بلوچ، زاكر مجيد بلوچ ۽ بنجابي پتر۽ باسك شير
 احمد بلوچ۽ تران گُت ۽ گُشت كه مئے ديم۽ بازيں جيڙه ۽ جنجال
 هست انت بلے مارا اے درستاني پرورش ديگ۽ جاڙي بوگي انت
 ۽ عملي دروشم۽ وت۽ را بلوچ جد ۽ جهءِ بهر جوڙ كنكي انت.

20 مارچ 2009

بی ایس او آزادِ بنجابی مزن کمک کماش زا کر مجید ء
 ایدگہ جہدکارانی زورانسری بیگوائیء بگیریء بی ایس او آزاد 10
 جونء سرجمیں بلوچستانء زهرشانی کنگء جارء جنت۔ بی ایس
 اوء بنجابی کار گُشاد زاهد بلوچ، عقیل بلوچ ء ایدگہ ہمراہاں چہ
 کوئٹہ پریس کلبء پریس کانفریس کتگ ء گُشتگ کہ بلوچ جُنء
 فروش دیگء دژمن ہر رنگیں ہنر کنگء انت ء ہمے زوراکیں
 پالیسیانی درچ برجاہ انت کہ زی بی ایس او آزادِ بنجابی مزن
 کُمک کماش زا کر مجید مستونگء دمگ پڑنگ آبادء چہ
 زورانسری بیگواہ کنگ بوتگ آیانی گُشگء ردء کمک کماش ء
 کساس چل سنگت استانی بندیجاہء بند آنت۔ زا کر مجیدء

بیگوائی بلوچ ورنہانی ہلاپۂ استانی زوراکانی برجائیں درچۂ
 بہرے زانگ بیت ء اشیء بگیریء 10 جونۂ زہرسانی کنگ بیت
 ء 10ۂ بگر داں 12 جونۂ سرجمیں بلوچستانۂ وانگجاہاں
 کلاسانی بائیکاٹ کنگ بیت 11 جونۂ زہرسانی ء 12 جونۂ
 روانک کشک بنت۔ 13 جونۂ پشاور لاہور ء اسلام آبادۂ زہرسانی
 کنگ بیت۔ گڈسرۂ آیائ گشت اگاں زاگر مجید ء ایدگہ بیگوائیں
 بلوچ یل کنگ نہ بوت آنت گڑا 14 جونۂ ما وتی آؤکیں گامگیجۂ
 جارۂ جن ایں۔

10 جون 2009

انتخاب روزنامہ کوئٹہ

بی ایس او آزادۂ بنجابی مزین کمک کماش زاگر مجیدۂ
 آوار جنی ء بیگوائیۂ بگیریء ماں نیشنل پریس کلب اسلام آبادۂ

بي ايس او آزاد۽ نيمگ۽ زهرشاني ڪنگ بوتگ۔ زهرشاني۽ ساڙي
 ٿيں مردمانى دست۽ اڪس ۽ پوسٽر ات آنت ۽ آياں هڪومت۽
 هلاپ۽ گون تچڪيں گالاں اوگام جت۔ اے زهرشاني۽ ميان۽ بي
 ايس او آزاد۽ باسڪ همل ۽ اجمل بلوچ۽ تران کُت ۽ گُشت که زاکر
 مجيد۽ آوار جنى استانى زوراڪي۽ چيدگِ انت ما همے لوٽ کنيں
 که مير واحد ڪمبر دوبر اسلام آباد۽ آرگ به بيت ۽ ما چه يورپي
 يونين ۽ راجانى همسنتيں گل (يو اين او) ۽ ايدگه مردمى اُگبالانى
 ميان استمانى گلاں گون دزبندى کنيں که استان۽ دست۽ بلوچ
 راج ۽ چُک چينى۽ گر ۽ دار ڪنگ۽ وتى ڪرد۽ پيلو به ڪن آنت۔

14 جون 2009

انتخاب روزنامه ڪوئٽه

ڇه تربت ۽ بي ايس او آزاد ۽ بنجابي مزن ڪمڪ ڪماش
 بانڪ ڪريمه بلوچ ۽ گشتگ ڪه زاڪر مجيد ۽ زورانسري آوار جني ۽
 بيگوائي ۽ بگيري ۽ 15 جون ۽ ڪوئٽه، تربت ۽ بلوچستان ۽ ايدگه
 سرجمين هندان هڙتال ڪنگ بيت، ما ڇه سياسي ڪارڪن، بلوچ لس
 مهلوڪ، بپاري ۽ ڪاروباري مهلوڪ ۽ گون دزبندی ڪنن ڪه مٿي
 ا ۽ زهرشاني ۽ سويمند ڪنگ ۽ مارا ڪمڪ بڪن انت ۽ وتي
 راجدوستي ۽ منانڪ ۽ به دينت. آئي ۽ گشتگ ڪه آوار جنگ ۽ گار ۽
 بيگواه ڪنگ ۽ ڇه استان بلوچ ورنهاا ٿرس ۽ اماچ ڪت نه ڪنت
 بله استان ۽ چره ۽ زلم ۽ زوراڪيا بلوچ ورنهااني ته استان ۽
 هلاپ ۽ نپرت ۽ ڪساس گيش ود ايت. زاڪر ڏولي بلوچ ورنهااني
 بيگواه ڪنگ ۽ بي ايس او آزاد ۽ رهشوناني سر ۽ ارش ڪنگ ۽ ڇه
 زاهر بيت ڪه استان بي ايس او ۽ پگري ۽ زانشتي گهگيري ۽ جد ۽
 جهده ۽ په وت ٿرسه سرپد بيت. آئي ۽ وتي همه شنگ ڪتگين

درشانِ تہِ گُشتِ کہ ورنہ جہانِ ہمک جُنزِ توانائیں بھر ءُ
 تاکتِ اُنٹِ ہمیشہ کہ استانِ گیشِ دلگوشِ گونِ بلوچ ورنہانی گر
 ءُ دار ءُ اشانِ تُرسینگِ جنگِ اِنٹ، دانکہ بلوچ جُنزِ تاکتِ بنزہ
 بزانیہ بلوچ ورنہ تُرسِ آماچِ بہ بنتِ ءُ چہ جُہدِ دزکشِ بہ بنت۔ آ
 رہشونِ بگرِ داں باسکاں ءُ بنجائی پترِ باسکاں چو رضا جہانگیرِ
 دروشمِ گارِ کنگ ءُ یلہ دیگِ اِنٹِ یا زاکرِ مجید ءُ شاہزبِ پیمِ
 چستِ کنگ ءُ بیگواہِ کنگِ اِنٹ، استانِ وتی چرے پندلاں بی ایس
 او آزادِ ورنہاںِ مجگی بے سوبیِ گونِ دچارِ کنگ لوٹیت۔

14 جون 2009

اُستمانِ روزنامہ

8 جون 2009ء زوانسري بيگواه بوتگي بي ايس او آزاد۽
 بنجابي مزن گمڪ ڪماش زاڪر مجيد ۽ گوهار ۽ بلوچستان
 يونيورسٽي ڪوئٽهء تب زانتي۽ نودربر فرزانه مجيد ۽ گشتگ كه
 مني بيست ۽ هپت سالي برات گون وتي همراه وهيد اهمدهء مراد
 ۽ عبدالباصدء مهمد شفي۽ پڙنگ آباد۽ ديم په مستونگ۽ آيگ۽
 بوتگ كه راه۽ جنگل ڪراس۽ هده۽ ايف سي ۽ ايدگه ساده پوشاڪين
 سلاهبنديں مردمان ايشان۽ داشتگ . مني برات۽ دوئيں همراهان
 لٽ ۽ گٽ ۽ تشدد ڪنگ۽ پڊ يل داتگ ايش، بله مني برات اش
 وتي همراهي۽ بُرتگ. مني برات۽ همه همراه پڊا پوليس تھانه۽ په
 ايف آئي آر۽ درج ڪنگ۽ شُتگ آنت بله آواني ارزي گوش دارگ نه
 بوتگ. زاڪر مجيد۽ گوهار۽ گُشتگ كه مني برات يك سوھو ۽
 باسمائين سياسي راهشون۽ ۽ راجاني همسنتين گل (يو اين او)۽
 چيردستين ادارگ UNHCR ۽ سروڪ جان سوليڪي۽ آجوئي۽ په

جوڑ بوتگیں پترے گلام محمدؔ ہمرائیؔ اوں منی برات گون بوتگ۔
 ہما گلام محمد کہ آگوں وتی دو ہمراہ شیر محمد ء لالا مُنیرؔ
 چہ کچکول ایڈوکیٹؔ کارگسؔ پاکستانی چیریں ادارگان
 زورانسری بیگواہ کنگؔ پد آیانی جون دور داتگ ات آنت۔ نوں
 مارا اوں ہمے تُرسِ انت کہ مئے براتؔ گوں ہمے وڑیں عملؔ
 کنگ مہ بیت۔ آئیؔ گُشت کہ چد ء پیسر 23 جولائی 2007ء زاکر
 مجید چہ خضدارؔ پولیسؔ دستؔ ماں دروگیں بہتامانی سرؔ
 دزگیر کنگ بیت ء پدا ہشت ماہ جیلؔ گوازینگؔ پد آمیدگسؔ
 چہ بے گناہ نامینگ ء یل کنگ بیت، بلے سرکاری مردم اے چیزؔ
 وش نہ بنت چیا کہ اشیؔ پد اوں باز رندؔ منی براتؔ سرؔ انچیں
 دروگیں بہتام بندگان بوتگ ات چوشکہ محرم الحرامؔ وھدؔ
 خضدارؔ بمب تراکے بیت بلے اے روچؔ منی برات کوئٹہؔ بیت۔
 اشیؔ ابید اوں اے تراکؔ بہتام ہمائیؔ سرؔ ماں اتکگ

چریشیہ چہ تچک پدرِ انت کہ استانہ منی براتِ سیاسی کار
 ءُ کرداں گون جیڑہ ہست۔ مئے سرجمیں کھول مات، برات ءُ
 گوہار ما کُل وتی براتِ جان سلامتہ تکانسر این۔ اگان آئیہ
 ردیں کارے کُتگ یا کہ آئیہ سرہ چوشیں بہتامے ہست گُڑا آ
 آمیدگسہ آرگ بہ بیت چیا کہ منی برات پدریں مردمے، مدام
 خضدار یا کہ بلوچستان مزن شاہدبرجاءہ بوتگ ءُ زیر زمینیں
 سیاستے کنگہ نہ بوتگ۔ گڈسرہ آئیہ راجانی ہمسننتیں گل
 مردمی اُگبالانی گل ءُ رسانکدر ءُ گون دزبندی کُتگ کہ منی
 براتِ آجوئیہ وتی کردہ پیلو بکن آنت۔

توار، کوئٹہ

بانک کریمہ ۽ کلوه

15

من کریمہ بلوچ، بی ایس او آزاد ۽ گوستگیں بنجابی
 کماش، من یکرندے پدا شمئے دیمء اے جیڑهء آرگ لوٿاں کہ چه
 گوستگیں 11 سالن بزانه 8 جون 2009ء چه پاکستانی چیریں
 اداربانی دستء آوار جتگیں بی ایس او آزاد ۽ گوستگیں بنجابی
 وائس چیئرمین زاکر مجید بلوچ انگت گار ء بیگواه انت۔ چه زاکر
 مجید ۽ بیگوائیء پد ما آئی ۽ بیگوائیء هلاپء یکشلء توار چست
 کتگ ء کنگء ایں، دانکہ دنیا۽ مردمی اگبالانی اداره په زاکر مجید ۽
 آجوئیء پاکستانء زور به دینت۔

ما اے لوٿ ایں کہ زاکر مجید آمیدگسء آرگ به بیت، بلے
 پاکستانی پٿوجء را چوش واک دیگ مه بیت کہ آزاکر مجیدء اے

ڈولءِ گار ءِ بیگواہ بہ کنت۔ مرچی زاکر مجیدءِ بیگوائیء 11 سال
 سرجمِ انت، بلے ما انگت ہما یکیں لوٹءِ کنگءِ ایں کہ زاکر
 مجیدءِ چہ پاکستانی آرمیءِ ٹارچر سیلاں آجو بہ کنِ ات۔ ما سدانی
 کساس چوشیں بلوچ ورنابانی ژانگولیں جون دست گپتگِ انت
 کہ آ پاکستانی پٹوج ءِ آئیءِ چیریں ادارباں بیگواہ کتگِ انت، ما
 زاکر مجیدءِ جونءِ نہ لوٹِ ایں، ما زاکر مجیدءِ زندگِ ءِ سلامت
 لوٹِ ایں۔ چہ ایشیءِ پیسر کہ سک دیر بہ بیت، پہ بے زبانءِ ہبر
 بہ کنِ ات ءِ وتی توارءِ چست بہ کنِ ات۔

زندانی ہبده سال

16

مُردنی اے گپءِ زا کر مجید زانت کنت کہ اے ہبده سالانی
 زندانی سگگ ءِ اوپار کنگ ءِ اے مزنیں مدتءِ داں وتءِ را مہکم
 دارگ ءِ دژمن ءِ دیمءِ سر جہل نہ کنگ ءِ پگری، نظریاتی ءِ عملی
 سوچ چے یے ءِ چون ایدگہ جہدکار اے عمل، سوچ ءِ پگرءِ وتی
 زندگیءِ بہر جوڑکت کن آنت۔ ما ایدگہ آشوبی جہداں کہ وان این
 گڑا مارا گندگءِ کیت کہ سال، سالءِ زندانی پد مزنیں رَہشون
 چہ وتی جہدءِ دست کش بوان بنت، بلے ہمے دابءِ مارا انچیں
 رَہشونانی ہم یک مزنیں لڑے گندگءِ کیت کہ آوانی لیکہ ءِ پگر
 ہمینکس مہکم بوتگ کہ ریاست ءِ زوراکی ءِ جیل ءِ کید ءِ بند ءِ

سوبءَ وتی پگری ءُ لیکھی کار یلہ نہ کتگہ آنت ءُ آشوبانی تہءَ
وتی جہداں منزلاں سر کنگہءَ سوبمند بوتگہ آنت۔

ہمے ردءَ مارا ماں اپریکہءَ نیلسن منڈیلا وڑیں رھشون
گندگہءَ کاینٔ کہ آئیءَ وتی زندگیءَ 27 سال جیلءَ گوازینت بلے
وتی لیکہ، سوچ ءُ کازہءَ چہ پدکنز نہ بوت پمیشکہ آ وتی جہدہءَ
سوبمند بوت ءُ وتی ملکءِ توکہءَ سیاہ پوستیں مردمانی سرہءَ
بوتگیں زوراکی ہلاس کت آنت ءُ مروچی جنوبی اپریکہ یک
انچییں ریاستے جوڑ بوتگہ کہ اودہءَ نسلی تعصب داں مزنیں
کچہءَ نزور ترأگ۔ ہمے وڑ بندوستانءِ توکہءَ مارا مہاتما گاندھی
ءُ ایدگہ رھشون گندگہءَ کاینٔ کہ برطانیہ آہاں جتائیں وھداں
جیل کنت دانکہ آ وتی لیکھی جہدہءَ چہ دزکش بہ بنت ءُ برطانیہءِ
کوزہءَ وتی زمینءِ سرہءَ بہ من آنت بلے مارا گندگہءَ کیت کہ آہانی
قیادتءِ کمٹمنٹ ءُ ہچ رنگیں ازیتہءَ چہ وتی جہدہءَ دزکش نہ

بوگِ پکرِ بندوستانِ جنز کامیاب کت، جرمنیِ روزالگسمبرگ
 بہ بیت، پولینڈِ لیخ والیسہ یا بندوستانِ بھگت سنگھ؛ اے ہما
 آشوبی جہدکار بوتگ آنت کہ کید ء بندِ گرانیں ساہتاں نزور
 ترگِ جاہِ آیانی پکری بالیدگی گیش مہکم بوتگ فیدل کاسترو
 جیل کنگ، ٹارچر کنگ ء یل دیگ بیت بلے آ وھدے چہ جیل ء در
 کیت گڑا کیوباءِ آشوبِ نوکیں رنگ ء جوزگے ء گوں آرگنائز کنت۔
 آشوبی جہدانی توکِ مارا اے رنگیں سدانی کساس رھشون
 دست کپ آنت کہ زوراکِ دیمِ سر جہل کنگِ جاہِ آ وتی لیکہ
 ء پکرِ سرِ اوشتوک بوتگ آنت۔

بلوچ راجی جہدِ ہم مارا راجی جہدکار ء آشوبی
 رھشونانی یک مزنیں لڑے دیمِ کیت کہ آھاں بلوچ راجی جنزِ
 زندگ دارگ ء آشوبِ را مہکم کنگِ دژمنِ اے رنگیں زوراکِ
 اوپار کتگ آنت ء راجی جہدِ دیمِ برتگ کہ مروچی ہزارانی

ڪساس ۽ جهڊڪار زندان ۽ گندگ ۽ ڀڊ هم نه پرشتگ آنت. اے
 رهشونانی لڙ ۽ زاڪر مجيد هما بنداتی ۽ اولی رهشون بیت که
 دژمن وتی بیگوائی ۽ پالیسی ۽ کارمرز کنت ۽ آئی ۽ نزور کنگ ۽
 پروش دیگ ۽ جهڊ ۽ کنت بلے ما وهدے زاڪر مجید ۽ وان این گڑا
 همے پگر ۽ به جیڑ این که بلوچ راجی جنز ۽ پکری بنهشت چینکدر
 مهکم انت که آ مروچی هیده سال ۽ زندان، ٿارچرسیل، لٺ ۽ کٺ،
 ۽ جتائیں زوراکیاں نه پرشتگ، آ که وتی ورنائی ۽ زندانی کنگ
 بوتگ مروچی آئی ۽ ورنائیں زند سرجم ۽ هلاس بیت. هیده سال
 یک انسان ۽ سرجمیں امر بیت که مروچی زاڪر جان ۽ وتی اے
 سرجمیں امر په بلوچ راج، آئی ۽ باندات ۽ آزاتیں بلوچستان ۽ ندر
 کتگ ۽ بلوچاں همے سنچ ۽ کلوه دیگ ۽ جهڊ کتگ که وتی للیکھی
 ۽ پکری جهڊ ۽ چه دزکش بوگ ۽ جاه ۽ کربانی ۽ فلسفه گچین کنگی
 انت.

آ زندان ۽ برگ ۽ ڇه پيش دنيا ۽ جتائين آشوبى علم ۽ ڇه
 سريچ بوتگ ۽ اے گپ ۽ جوانين رنگ ۽ پوه بوتگ ڪه ليکهي رد ۽
 جوڙ بوتگين آشوبى جهڊ ڇه مردمانى تاوان ديگ ۽ نوز نه بنت
 بلڪين اے رنگين ڪربانى جهڊا گيش مهڪم ڪن آنت، راج ۽ توڪ ۽
 گيش سنج ۽ سما پيداڪ ڪن آنت. زاکر جان زورگيرين پئوچ ۽
 نفسياتى ۽ ايدگه ٿارچرانى بابت ۽ زندانى بوگ ۽ ڇه پيش الم ۽
 جوانين وڙ ۽ وتگ ۽ اشانى دروگ ۽ جيل ۽ پندل ۽ ڇه زندان
 بوگ ۽ پيش باسما بوتگ پميشڪه دڙمن ۽ هچ رنگين پندل آئي ۽
 هلاپ ۽ سوبمند نه بوتگ انت ۽ آ هبده سال ۽ بيگوائى ۽ پد هم وتي
 سوچ ۽ پگر زندگ داشتگ انت. مروچى بوت ڪنت آ جسمانى رد ۽
 نوز به بيت، زندان ۽ به واپى، تهاري، به ورگى، لٽ ۽ ڪٽ بلڪين
 جسمانى رد ۽ آئي ۽ نوز به ڪن آنت بله هما ليکهي ۽ پڪري سوچي
 ڪه آ واهند بوتگ، گڙا آ آشوبى پگر ۽ سوچ ڇه زندانى ڪنگ ۽ بنديگ

کنگۂ چہ نزور ترینگ نہ بنت بلکیں آ داں گڈی ساہتۂ آشوبی
جہدکارانی ہمبہراہ بنت۔

مروچی زا کر مجید وتی لیکھی کمٹمنٹۂ سببۂ دژمنۂ
زندانی تہۂ اے گپ باور کنائینتگ کہ راجی جنزۂ لیکھی پکرۂ گوں
بندوکیں کار آشوبی جہدکاراں چہ کربانیۂ تقاضاۂ کنت کہ آ
دژمنۂ دستۂ شکست ورگۂ جاہۂ وتی کار ء پروگرامۂ سرۂ
مہکمیں رنگۂ بہ اوشت آنت۔ اے گپ راستے کہ دژمنۂ دستۂ
کپگ یا ازیت ورگ سک باز مزنیں گرانیں ساہتے ء اے ہمک
انسانۂ واستہ برداشت کنگ ممکن نہ انت۔ بلے آشوبی واہگ،
ہما جوزگ انت کہ بانداتۂ رژنۂ ہاترۂ واہشت مارا ہستۂ
سکی ء سوریان اوپار کنگۂ کمک کنت۔

17 بيگواڻي ۽ ٻه گل ۽ جھڊ

زاڪر ۽ زورانسري بيگواڻي ۽ هلاپ ۽ گل ۽ نيمگ ۽ ڪو ٿو انگر ۽
 مهڪمي ڪو ڪو ۽ جھڊ ڪنگ بيت ڪو آئي ۽ ته گل ۽ نيمگ ۽ ڪو
 زهرشاني روانڪ، مارچ، زهرشاني، ڪيمپين، دگ بندي، جلسہ ۽
 جلوس ۽ هوار زهرشاني ۽ ڏرائين ترڪار ڪارمرز ڪنگ بنت. گل
 ڪوشست ڪنت ڪو دنيا ۽ زاڪر مجيد ۽ بيگواڻي ۽ هال سر ڪنگ به
 بيت ۽ جھڊ ڪنت ڪو رياست زور ديگ به بيت دانڪه زاڪر مجيد ۽
 يل به ڪنت. بله رياست اهل ڏرائين ڪو ۽ جھڊ ۽ ابيد ٻه آئي ۽ يل
 ڪنگ ۽ تيار نه بيت ۽ آئي ۽ چيرين زندان ۽ بنديگ ڪنت. بيگواڻي ۽
 وهداں آگل ۽ زمه وار ترين سنگته بيت ڪو اهل وهداں گل ۽ ايڪٽنگ
 چيئرمين ۽ هساب ۽ ڪار ۽ بيت چوشڪه گل ۽ چيئرمين ڪو رياستي

زوراکۓ سببۓ چیر ء زیر بیت۔ پہ زاکر جانۓ گلۓ قیادت ء
 سنگت ذرائیں در ء وسیلہاں وتی توارۓ سر کن آنت، انسانی
 ہگانی ادارہ بہ بنت یا ایدگہ ملکانی نمائندگ ء سفیر یا دگہ
 کسے، گل ذرائیں جاہاں آئیۓ بیگوائیۓ کیسۓ اے نیتۓ سرکنت
 کہ اے ادارگ پاکستانۓ آئیۓ یل کنگۓ سرۓ زور بہ دینت بلے اے
 ادارگانی نیمگۓ چہ چندے زورگیریں پاکستانۓ دزبندی کنگۓ
 ابید دگہ مزنیں گامگیجے زورگ نہ بیت پمیشکہ چریشۓ
 پاکستان گیش پائدگ چست کنت ء آئیۓ کیسۓ گار ء گمسار
 کنگۓ جہدۓ کنت۔

زاکرۓ بیگوائیۓ مُردنی دژمن پمیشکہ کنت کہ آ زاکرۓ
 غیر موجودگیۓ گلۓ را تاوان ء نکسانۓ آماچ بہ کنت ء گل چہ
 وتی جد ء جہد ء کار ء پروگرامۓ دزکش بہ بیت، زورگیرۓ مدام گل
 ء اداربانی قیادتۓ را اے نیتۓ گوں ٹارگٹ کتگ دانکہ آ گلۓ کار

ءُ پروگراماں اوشٲءِ آماچ بہ کنت، بلے گلے لیکھی ءُ پھتگیں
سیاسی جھدکار چہ اے رنگیں ہچ پیمیں ریاستی زوراکے ءُ وتی
کار ءُ پروگرام ءُ دزکش نہ بنت ءُ زاکر جانے کاروان ءُ گوں گیش
مہکمیں رنگے ءُ دیم ءُ بر آنت۔ آئی ءُ بیگوائی الم ءُ پہ گلے مزنیں
نکسانے بیت کہ آ اے وھداں گلے قیادت ءُ کنگ ءُ بیت بلے سنگت
اے ہبر ءُ پوہ بنت کہ آشوبی جھد ہچبر وش ءُ آسودگیں رنگ ءُ
دابع کنگ نہ بیت، پمیشکہ آ ہمے نگیگیں جاوراں وت ءُ ادارہ ءُ
تیار کن آنت۔

مروچی زاکرے کاروان ءُ دیمروئی ءُ گلے وھدے ہمبرائے
وتی کار ءُ پروگرامانی توک ءُ مٹی ءُ بدلیاں ہوار دیمروئی اے گپے
پدر کنت کہ گل زاکرے لیکھی جد ءُ جھدے توانگر ءُ مہکمیں رنگے
دیم ءُ برگ ءُ انت ءُ زاکر جان گوں وتی کربانی ءُ گلے نظریاتی ءُ
پکری احساس ءُ روچ پہ روچ گیش مہکم کنان انت۔

ڪهول ۽ جهڊ

18

زاڪر مجيد ۽ گوهار فرزانہ مجيد ڇہ بلوچستان يونيورسٽيءَ بائيوڪيمسٽري ڊيپارٽمنٽ ۽ بي ايس ڪنٽ ۽ پڊا ۾ ڊيم ۽ وانگ ۽ ايم پل ۽ ايڊميشن زوريت، بله وهده فرزانہ زاڪر مجيد ۽ آجوت ۽ هاتر ۽ جُنزہ بنڊات ڪنٽ گڙا آ وتي وانگ ۽ جوانين وهده دات نہ ڪنٽ. فرزانہ مجيد بلوچستان ۽ ايڊگہ گوهاراني تہ ۽ هوار ڪپيت کہ آ وتي بيگوائين براتاني هاتر ۽ راه ۽ دگاني مساپر جوڙ بنت. باز چرہ اہ جهڊ ۽ سوبمند بيت ۽ استان لاچار بيت کہ آواني برات يا دوستين مردماں يله بہ ڪنٽ، بله فرزانہ مجيد هما گوهاراني لڙ ۽ هوار بيت کہ زبرشاني، روانڪ، مارچ، جلسہ ۽

جلوس ءُ هرچ رنگیں جد ءُ جہدءِ ابید ہم چہ استانِ دستءِ وتی
 براتِ کشارینگءِ سوہمند نہ بیت، البتہ فرزانه ءُ آئیءِ ماتِ جد
 ءُ جہد زاکر مجیدِ کیسءِ دنیا ءِ دیمءِ مہکمیں رنگے ءُ پدر کنگءِ
 سوہمند بیت ءُ دنیا ءِ دیمءِ زورگیریں پاکستانِ زلم ءُ زوراکِ
 سہرا بنت۔

فرزانه مجید پہ زاکر ءُ آجوتیءِ کراچی، کوئٹہ، اسلام آباد ءُ
 پاکستانِ دُرائیں مزنیں شہراں زہرسانی کنت، جتائیں وهداں
 زہرسانی نندانک جنت ءُ بلوچستانِ راجدپتر ءُ اولی لانگ مارچ کہ
 2013ء کوئٹہ داں کراچی ءُ پدا کراچی داں اسلام آباد پیادگ رو
 انت۔ فرزانه آئیءِ رہبریءِ کنت ءُ دنیا ءِ دیمءِ بلوچستانِ بوکیں
 ریاستی زوراکیاں پدر کنت۔ 2013ء لانگ مارچ ءُ چہ رند دنیا ءِ
 دیمءِ اے گپ پدر بیت کہ پاکستان بلوچستانِ توک ءُ چونیں زلم
 ءُ زوراکِ ءُ هاس چینکس مردمانی بیگوائی ءُ آہانی لاشانی دور

ديگ ۽ آئي دست مان انت۔ فرزانہ وتي اے سپر ۽ وتي گيشين وانگ ۽ ڇه زبهر بيت ۽ وتي ڏرائين وهڊ ۽ پاس ۽ ڇه زاکر ۽ آجوت ۽ ندر کنت۔ اے ميان ۽ رياست ۽ نيمگ ۽ فرزانہ ۽ ترسينگ ۽ ڇه آئي ۽ جد ۽ جهڊ ۽ دور دارگ ۽ جتائين پروپيگنڊا کنگ بيت، آئي ۽ کردار کشي کنگ بيت ۽ گيش کوشست کنگ بيت که آ زاکر ۽ آجوت ۽ جهڊ ۽ ڇه دزکش به بيت بلے فرزانہ هچ رنگين رياستي بليک ميلنگ ۽ کردار کشي ۽ ڇه وت ۽ متاثر نه کنت ۽ وتي جنڙ ۽ گيش مهکم کنت۔ همے وڙ وهڊے که رياست ۽ يک پندلے ناکام بيت گڙا آ فرزانہ ۽ آئي ۽ کهول ۽ ترسينگ ۽ بيهار ديگ بندات کنت که آ وتي پرايمينين ۽ سياسي جد ۽ جهڊ ۽ ڇه دزکش به بنت، بلے فرزانہ گون وتي کهول ۽ زاکر ۽ آجوت ۽ چست بوتگين پرايمينين جد ۽ جهڊ ۽ ڇه وت ۽ را هچ پيم ۽ دزکش نه کن انت ۽ وتي جنڙ ۽ مهکم کنگ ۽ سر ۽ زور دينت۔

اے میانِ آئیءِ کہول پہ آئیءِ آجوئیءِ ریاستی دروگ
 بندیں انسائپءِ ادرابانی ہرچ تقاضاء پیلو کن آنت۔ پٹینش جم کن
 آنت ءُ ہرچ بئرینگءِ آئیءِ گوشدارگءِ رو انت، بلے زاكرءِ ہاترءِ ہچ
 رنگیں سوبمندی آہاں دست نہ کپ ایت۔ ریاستِ نیمگءِ چہ
 بیگوائیں بلوچانی ہاترءِ یک کمیشنے اڈ دیگ بیت ءُ فرزانه ءُ آئیءِ
 کہول اودءِ ہم رو انت بلکیں زاكرءِ آجوئیءِ ہالے آہاں بہ رسیت
 بلے اے کمیشن پئوج ءُ ایجنسیانی گشگءِ پدءِ بیگوائیں ورنابانی
 کہولان زبنی ہوالہ ءِ ٹارچر کنگ بندات کنت۔ ریاست گیشاں
 گیش جہد کنت کہ آ زاكر جان ءُ ایدگہ کہولان متاثر بہ کنت بلے
 آہانی مہکمی ریاستِ ناکامیءِ پدر کنت۔ یک نیمگے زاكر جانءِ
 بیگوائی پہ کہولءِ سنگینیں گم ءُ اندوبے بیت گڈاں دومی
 نیمگءِ ریاستِ نفسیاتی تشددِ پالیسی بنت کہ فون کال،
 ترسینگ، ءُ جتائیں پروپیگنڈاء چہ آ ذہنی حسابءِ متاثر کنگءِ

جہد کنگ بنت۔ اے دُرائیں ریاستی کرد اے گپء گیش پدر کن
انت کہ ریاست زاکر جانء چہ چینکس ترسء آماچ انت ء وتی
دُرائیں زور ء پہ زاکرء چست بوتگیں توارء نزور کنگء سرء جنگء
انت ۔

فرزانء گشگ انت کہ وھدے زاکر مجید بیگواہ بوتگ گڑا
من وتی مات ہال نہ داتگ، من اے ترسء آہال نہ داتگ باریں آ
اے گپء برداشت کت کنت یا ناں، چوشکہ ماتء اے کسانیں
مدتء سک باز مزنیں درد وتی زندگیء دیستگ، وتی لوگواجہء
تیر سپتگیں لاش ہم آئیء دیستگ گڑا ہمے ترسء چہ من آئیء
را ہال نہ داتگ کہ بلکیں آ دگہ تاوانء آماچ بیت بلے وھدے کہ
منی گورء دگہ راہ نہ بوتگ گڑا من آئیء را ہال داتگ کہ زاکر جان
دژمنء بیگواہ کرتگ۔ منی مات چرے گپء صدمہء آماچ بیت ء
ھر روچ مُسلا ء سرء نشتگ پہ زاکرء آجوئیء دوا لوٹیت۔ وھدے

کہ فرزانہ بلوچستانِ چہ دُن روت ءُ زاکرِ کیسِءَ میاں اُستمانی
 جہتِءِ دیمِءِ برگِءِ جہدِ ءُ بنا کنت گڑا زاکرِءِ مات ماں بلوچستانِءِ
 آئیِءِ آجوئیِءِ پہ دگانی سرِءِ در کیت ءُ جہدِءِ کنت۔ الم اے گپ پہ
 یک ماتِءِ سک گرانِ انت کہ آئیِءِ لاڈوکیں ورنا ءُ بچک دژمنِءِ
 دستِءِ بیگواہ بہ بیت ءُ سالانی سال آئیِءِ ہج رنگیں ہالے آہاں
 مہ رسیت کہ آ باریں چے پیمِ انت، سلامتِ انت یا نا گڑا آ کھول ءُ
 ہاسکر ہما ماتِءِ دلِءِ چونیں ساہت بنت؟

زاکر ہما بنداتی سنگتاں چہ یکے بیت کہ وھدے آ
 بیگوئیِءِ آماچ کنگ بیت گڑا پدا آئیِءِ ہج پیمیں ہالے در نثیت،
 اے وھداں ریاست گیشا گیش سنگتاں برگ ءُ پدا آہانی لاشاں
 دور دیگِءِ یک دُرچے بندات کنت۔ بلے آئیِءِ کھولِءِ جد ءُ جہدِءِ
 بروردِءِ آئیِءِ کیس دنیاِءِ دیمِءِ مہکمیں رنگِءِ پدر بیت گڑا ریاست
 آئیِءِ شہید کنگ ءُ آئیِءِ لاشِءِ دور دیگِءِ چہ تُرس آماچ بیت ءُ

کوشست کنت کہ آئی کیسے گیشا گیش نزور بہ کنت۔ زاکر جان
 مزنیں مدتے کلی کیمپے پہ وتی کہولے جتائیں مردماں گوں
 کلوه دیم دنت۔ مدام کہ بیگوائیں مردمے چہ کیمپے در آیکے بیت
 گڑا آ وتی گد یا دگہ گورے چیزے کسانیں ٹکرے نشانیے پہ کہولے
 دیم دنت کہ من سلامتتاں بلے آئی ماتے کشگے ردے پنچ شش
 ماہے رند اے پیگامانی آہگ بند بوتگے پدا آئی ہچ پیمیں ہالے
 آہاں سر نہ بیتے ٹیکہ آئی نشانی کیت کہ آ وتی جانسلامتی
 ہالے کہولے بہ دنت۔

وہدے کہ زاکرے مات آئی جُنزے نوکیں دروشمے بندات
 کنت گڑا آئی بیگوائیے اینکس مزنیں مدتے آئی گار کنگے جُنز
 دُرائیں بلوچستان کم کم تالان بوان بیتے بلوچ راجی جنزے
 بیگوائیں بلوچانی گارے بیگوائی، آہانی نشانگ جوڑ کنگ، آہاں
 تاوان دیگے ریاستی ناروائیے ہلاپے یک مہکمیں جُنزے چست

بيت ڪه داں روچ ۽ مروچي جنڱ ۽ انت. آئي ڪيس اءِ جنڱ اولي
 ناماں ڇه يڪه بيت ڪه آئي ۽ آجوت ۽ توار چست ڪنگ بيت بله
 زورگير ۽ نيمگ ۽ ڇو مدامي وڙ ۽ يڪي پندل سازگ بنت بزانه
 دروگ ٻني گپ. آئي ۽ جانسلامتي ۽ آئي ۽ زنداني ڪنگ ۽ بابت ۽
 هچ رنگي مالومداري ديگ نه بيت ۽ مزيں زرمبشت ۽ جنڱ ۽
 ابيد دڙمن آئي ۽ ڏس ۽ چير دنت. دومي نيمگ ۽ گيش زاکر جان ۽
 ڪهول ۽ ترسينگ ۽ پشت ڪنڙنگ ۽ يڪ نوڪي درڇه بندات ڪنت،
 بله آئي ۽ مات وتي چڪ ۽ وڙ ۽ بهادريں ماتے بيت ۽ دڙمن ۽ هچ
 رنگي ترس ۽ بيهار ۽ ڇه پشت بوگ ۽ جاه ۽ آ وتي چڪ ۽ آجوت ۽
 جنڱ ۽ گيش مهڪم ۽ توانگر ڪنت. بلوچستان ۽ جتائيں دمگ ڪه
 آهاني ته ۽ شال، خضدار، حب ۽ ايدگه دمگ هوار انت اود ۽ بوڪيں
 ڏرائيں زهرشانيں بهر زوريت، درائيں روانڪ ۽ پريس ڪانفرنساں
 بهر بيت ۽ په آئي ۽ توار چست ڪنت. آئي ۽ آجوت ۽ په روانڪ

كشيت، روانڪ ۽ هوار جتا جتائين بوقي زهرشاني ۽ آتلواني سرءِ
 روت، گشتانڪ دنت، وتي گشتانڪاني ميان ۽ آ مدام زاکر ۽ غير
 موجودگي ۽ بگر وتي درد ۽ تورشتا بيان ڪنت، برابر وئي ۽ گيشتري
 گشتانڪ نندوڪي ورنهاا ارسنگ ڪن انت. آئي ۽ انچي ۽ ۽ ۽
 مھڪمي جوزگي بيت ڪه اگا زاکر جان ۽ نام ۽ گون آئي ۽ چمان
 ارس رچ آنت گڙا دومي نيمگ ۽ هرچ رنگي جنجال ۽ تار ۽ تيلانڪا
 آ ڇو ڪوه ۽ پيم ۽ مڪ بيت ۽ دڙمن ۽ ديم ۽ اوشيت. بلوچ مھلوڪ ۽
 نيمگ ۽ ڇه گيش بندات بوتگي ۽ جنز اتگي زرمبشت ۽
 زبرشاني سرءِ گيشت دڙمن ۽ پڻو جي مان ريتگ آنت، آنسو
 گيس شلنگ به بيت يا زبرشاني ڪنوڪا برگ ۽ بند ڪنگ بل ۽ آا
 رنگي هچ پيمي رياستي زوراڪي ۽ ڇه پشت نه ڪنزيت بلڪي
 وتي يڪ گشتانڪ ۽ ڪلوبي ۽ ميان ۽ دڙمن ۽ را گشيت ڪه من ۽ هم

به برات ء زاکر جان ۽ بندیجاه ۽ بند به کن ات دانکه من وتی آئی ۽
چمء وت دیست کت به کنان۔

اے روانکائی ته ۽ یکے شال ۽ هما وهدء کنگ بیت وهدے
دڙمن پئوج زیارت ۽ وتگرڙیں میڙء نام ۽ 9 بلوچ ورنه شهید کنت،
اے وتگرڙیں میڙء هلاپ ۽ بلوچ کهولانی نیمگ ۽ چه چل روچ ۽ گیش
شال ۽ یک زهرشانی نندانکے دیگ بیت که دڙمن ۽ آ وهدی ڏنی
وزیر اے شرت ۽ رد ۽ هلاس کنت که بیگوائیں بلوچ زوتاں زوت یل
کنگ بنت۔ اشی ۽ چه ابید یک نندانکے اسلام آباد ۽ دیگ بیت که
زاکر جان ۽ مات آ زهرشانی ء نندانک ۽ بهر بیت ء په آئی ۽ آواز ۽
چست کنت۔ بلوچستان ۽ جتائیں کهولانی نیمگ ۽ چه بوتگیں
زهرشانی یا سیاسی جنزانی ته ۽ آ دیم ۽ بوتگ ء مدام زاکر جان ء
آئی ۽ سنگتانی توار ۽ چست کتگ۔ زاکر جان مروچی هم بیگواه
انت بلے آئی ۽ مات ء کهول ۽ ایدگه مردم انگت ۽ داں اے امیت ۽

نشتگ انت که زاکر جان یکروچه چه دژمن ۽ زندان ۽ در کیت
 پمیشکه آیاں وتی جد ۽ جهد برجاه داشتگ ۽ پاکستان ۽ اداربانی
 دیم ۽ هوار دنیا ۽ جتائیں پلیٹ فارماں پہ آئی ۽ آجوئی ۽ توار چست
 کنگ ۽ آنت۔

دنیا ۽ ڀسو

19

2021ء ایمنسٹی انٽرنيشنل ڪه انساني هڪاني هاترء
 ميان اُستمانى جَھتء ڪار ڪنوڪي گروپء، وتي رپورٽ ڪتگي
 ڏاڪومنٽريءَ ميانء زاکر مجيدء کيسء ديمء ڪاريت ء ائيء گوهار
 ایمنسٹی انٽرنيشنلء ديمء اء گپء پدر ڪنت ڪه پاڪستاني
 چيريس ايجنسيء ڪارندگاني نيمگء چء آ هم بيهار ديگ بوگء انت
 ڪه اگان آ هاموش نه بوت انت گڙا آياني هال هم چو زاکرء پيمء
 ڪنگ بيت. ایمنسٹی وتي ڏاڪومنٽيشنء توڪء زاکر جانء کيسء
 هوار ڪنت ء پاڪستانء اء گپء گشيت ڪه آ زاکرء زوتاں زوت يل
 به ڪنت. اشيء هوار ميان اُستمانى جَھتء بلوچ ڪميونٽي ء

گروپانی نیمگ۽ ڇه جتائين وهداں جتائين پڻيشن هم جم ڪنگ
 بوٽگ ڪه اود۽ زاڪر ۽ ايدگه سنگتاني بيگوائى ۽ كيس ماں دنيا۽
 مسترين ادارباني ديم۽ پيش بوٽگ آنت.

9 جون 2009ء ايشين بيومن رائٽس ڪميشن۽ نیمگ۽ ڇه
 يڪ سرجمين رپورٽ۽ زاڪر۽ بيگوائى۽ سر۽ ديم۽ ڪيت ڪه آ ڇه
 پاڪستان۽ آئى۽ آجوئى۽ زوتاں زوت لوٽ۽ ڪنت. ايشين بيومن
 رائٽس ڪميشن بلوچستان۽ ورناباني ۽ هاسڪر بي ايس او آزاد۽
 سنگتاني سر۽ رياستي ڪريڪ ڏاؤن۽ سر۽ دلپدردي درشان ڪنت
 ۽ پاڪستان۽ ڇه هم۽ دزبندي۽ ڪنت ڪه آ زاڪر مجيد۽ زوتاں زوت
 يلہ به ڪنت ۽ بلوچ ورناباني هلاپ۽ رياستي ڪريڪ ڏاؤن۽ هلاس
 به ڪنت. يات به بيت ڪه اے رپورٽ 2009ء ڪيت ڪه آئى۽ رند هم
 گل۽ هلاپ۽ مهڪمين رياستي ڪريڪ ڏاؤن برجاه مانيت ۽ سداني
 ڪساس۽ ورناه جنگ ۽ شهيد ڪنگ بيت ۽ بازين۽ انگت زندانيگ

انت۔ رياست ۽ نيمگ ۽ ڇه اے کاراني مڪسد ورناباني توڪ ۽ ترس ۽
چاگردے جوڙ ڪنگ انت دانڪه بلوچ ورنهه ڇه راجي زمه وازی ۽
دزڪش به بنت۔

اے ايڇ آر سي ۽ نيمگ ۽ ڇه اے گپ ۽ سر ۽ هم دلپدردي
درشان ڪنگ بوتگ ڪه زاڪر مجيد هم ايدگه ورنههاني پيم ۽ ٿاڇر
ڪنگ ۽ جاني نڪسان ديگ بوت ڪنت۔ وتي داتگي رپورٽ ۽ آ زاڪر
مجيد ۽ بيگوائي ۽ سرجمين احوال ۽ نبشته ڪنت۔ اے ايڇ آر سي ۽
رد ۽ آئي ۽ نيمگ ۽ ڇه Working group on enforced or
involuntary disappearances, Special Rapporteurs on
the Question of Torture and on the Promotion and
Protection of the Right to Freedom of Opinion and
Expression ۽ را زاڪر ۽ بيگوائي ۽ سر ۽ کاگد نبشته ڪنگ ۽ ديم
ديگ بوتگ ۽ ايدگه مردماں ڇه هم دزبندی ڪنت ڪه آ زاڪر جان ۽

بیگوائیءِ سرءِ اے ادارباں کاگد نبشتہ بہ کن آنت ءِ دیم بہ دینت۔

اے ایچ آر سیءِ نیمگءِ چہ داتگیں ارجنٹ اپیلءِ کیسءِ

Working Group on Enforced disappearances or

Involuntary Disappearances ءِ نیمگءِ زورگ بیت ءِ پاکستان

ءِ ھاسکر بلوچستان ھکومت ءِ اے گپءِ سرءِ زور دیگ ءِ جھد کنت

کہ آ زاکر مجید ءِ زندان ءِ چہ یل بہ کنت گڑا ھکومت بلوچستان ءِ

نیمگءِ چہ یک دروگیں داوا یے کنگ بیت کہ 22 جنوری 2010ء

زاگر مجید چہ زندان ءِ یل کنگ بوتگ بلے اے داوا ءِ گوں زمینی

راستیاں ھچ رنگیں کار نیست ءِ نٹیکہ زاکر مجید یل کنگ بیت۔

ھمے وڑ ڈرائیں رسانکدر ءِ زاکر ءِ کھول ھال دیگ بیت ءِ

دنیا ءِ دیم ءِ ھمے دروگیں بیانیہ زورگ ءِ پیش دارگ بیت کہ زاکر

مجید 22 جنوری 2010ء یل کنگ بوتگ، این سی ایم سیءِ

داتگیں لڑ ءِ ھم زاکر مجید چہ زندان ءِ یل کنگ ءِ دروگیں ریکارڈ

پیش دارگ بیت دانکہ آئیء کیسء دنیاۓ دیمء نزور پیش بہ دار
 آنت۔ 3 فروری 2010ء ”زاکرۂ زندگی ترسۓ تہء انت“ ء نامء اے
 ایچ آر سیء نیمگء چہ یک جتائیں سرجمیں رپورٹے شنگ کنگ
 بیت ء ہکومتۓ دروگ پدر کنگ بنت ء پاکستان ء بلوچستان
 ہکومتۓ گشگ بیت کہ آزاکر مجیدۓ دیمۓ بیار آنت۔ وتی رپورٹۓ
 اے ایچ آر سی اے گپۓ ہم پدر کنت کہ چوں زاکر مجیدۓ کھول
 پہ ایف آئی آرۓ درج کنگۓ تنگ کنگ بوتگ ء چینکس زور دیگۓ
 پد آئیۓ بیگوائیۓ ایف آئی آر درج کنگ بوتگ۔ یو این پی او،
 2013ء وتی یک داتگیں رپورٹۓ ہم زاکرۓ بیگوائیۓ ہلاپۓ وتی
 توارۓ چست کنت ء بلوچ دژمنیں استانۓ چہ ہمے دزبندیۓ کنت
 کہ زاکرۓ آجوئیۓ باروۓ زوتاں زوت دلجمی بہ دنت۔ ہمے وڑ
 اییشن لیگل ریسورس سینٹرۓ نیمگۓ چہ ہم بلوچستانۓ
 ریاستی بیگوائیۓ ہلاپۓ توار چست کنگ بیت ء پاکستانۓ

جتائیں وھداں کلوه دیم دیگ بیت کہ آ بلوچستانۂ مردمانی
 بیگوائیۂ دُرچۂ بند بہ کنت ءُ ھاسکر زاکر مجیدۂ آجوئیۂ
 پاکستانۂ کلوه دیم دیگ بیت بلے پاکستان گوں وتی دروگیں
 بیانہۂ دنیاۂ جتائیں بیومن رائٹس گروپاں رد دیگۂ جہدۂ کنت
 کہ زاکر مجید یل کنگ بوتگ کہ آ اے وھداں پاکستانۂ زندانۂ بند
 نہ انت۔

انٹریشنل ادارباں ھوار بیومن رائٹس کمیشن آف
 پاکستانۂ نیمگۂ چہ ھم زاکرۂ بیگوائیۂ ردۂ توار چست کنگ
 بوتگ ءُ پاکستانی پئوج گشگ بوتگ کہ آ زاکر مجیدۂ یل بہ کنت۔
 ھمے وڑ ما گند این کہ بلوچستانۂ جہتۂ بیومن رائٹسانی ھاترۂ
 کار کنوکیں جتائیں گل کہ بیومن رائٹس کونسل آف بلوچستان
 بہ بیت یا بی ایچ آر او یا ایدگہ بلوچ بیومن رائٹس گروپ، آھاں
 مدام زاکرۂ بیگوائیۂ سرۂ توار چست کتگ بلے اے دُرائیں چست

۽ اير ۽ دنيا ۽ جتائين ادارباني گشگ۽ ابيد دڙمن ۽ ادارباں زاکر
مجيد يل کنگ ۽ جاه ۽ آئي ۽ جند سرجم ۽ گار کتگ ۽ گل، راج ۽ آئي ۽
کهول چه زاکر ۽ سرجم ۽ جتا کتگ.

پاکستان ۽ دنيا ۽ بيومن رائٺساني هچ پيمين کدر ۽ ازتے
نيست، بلے دنيا ۽ چونين هم زورگيرے به بيت آئي ۽ نپ ۽ سیت
وتي کوزه ۽ دارگ ۽ مهکم کنگ ۽ بندوک آنت، آگيش وتي کوزه ۽
بارو ۽ دلٲرکه بنت ۽ چونين هم جُنز يا توارے يا مردمے که آهانی
کوزه ۽ هلاپ ۽ توار چست کنت يا آهانی کوزه ۽ ديم ۽ اڙاند جوڙ بيت،
دڙمن آئي ۽ را نکسان ديگ ۽ تاوان ديگ ۽ جهد ۽ کن آنت.
بلوچستان ۽ هم مارا انچوش گندگ ۽ پيداڪ اِنْت که زورگيرين
پاکستان ماں بلوچستان ۽ وتي کوزه ۽ مهکم کنگ ۽ جتائين پندل
سازگ ۽ اِنْت ۽ جتائين ترزکاراں گون بلوچستان ۽ وتي کوزه ۽ مهکم

کنگِ ہاترِ کارِ انت بلے آ انسانی ہکانی ہچ رنگیں پاسداری
کنگِ تیار نہ انت۔

چوناہا پاکستان اے وھداں دنیا دیمِ گوں وتی مناپکی
یک نیمگے کشمیر ء غزہ ء توکِ ہندوستان ء اسرائیل
زوراکسانی سرِ توار چست کنگِ انت ء دومی نیمگِ گندگ
کیت کہ آ بلوچستانِ وت زوراکی ء بے ریائیں ناروائیاں ہوارِ انت۔
زا کر مجیدِ پاکستانی اداربانی دستِ بیگوائی، آئیِ سرجمِ گار
ء بیگواہ کنگ، تشدد ء اذیتِ پد دنیا دیمِ اے دروگ بندگ کہ
زا کر یلہ کنگ بوتگ گڑا اے وت پاکستانِ مناپکی ء زوراکِ پدر
کنت۔ پاکستان مروجی ماں دنیا ہما زوراکیں ملکاں چہ یکے کہ
وتی کوزہِ مہکم کنگِ ہچ رنگیں انسانی ہکانی ہیال دارگی
کنگِ رازیگ نہ انت ء دنیا ہم اے ردِ ناکام بوتگ کہ آ پاکستان
بلوچستان ء ایدگہ ہنداں زلم ء زوراکِ کنگِ بہ داریت۔

20) زاكر مجيد مسالى رهشون

دنياۍ بُندپترۍ راجى جنز به بنت يا اُلسى جنز گُڙا آهانى تهۍ
 چوشىي كردار سَك باز بنت كه آ مزنِي كساسۍ مهلوکۍ
 سانمند كنگۍ سوبين بنت. پدا همۍ رهشون آنت كه جنزۍ
 سوبمندیۍ مزنِي كرده پيلو كن آنت، بلۍ اشانى ميانۍ چندِي
 انچِي هم رهشون بنت كه آ پدريچ داں پدريچ سانمند كنگۍ
 بودشت ء كمالۍ دار آنت، پميشكه اۍ پمِي رهشونانى ساھگۍ
 هما پدريچ كه سرۍ چست كن انت گُڙا اۍ پمِي راجدپترۍ مزن
 نامِي كارستاني پد، نوکِي پدريچۍ رهشونى كنگۍ مانزمان بيتۍ.
 همۍ پدريچانى هيلكاري كنگ، آهاں گون راجى جنزۍ هوار كنگ،
 وتى مهلوکۍ درد ء تورشتۍ سرپد بوگۍ يك مزنِي كارستۍ بى

ايس او ۽ مزن ڪمڪ ڪماش زاڪر مجيد اِنت ڪه آئي ۽ وتي ڪردار، دم
نه برگ، دڙمن ۽ دُرائين اذيتاں ابيد وتي اوشتگ ۽ ڪرد ۽ ڇه بلوچ
راجي جنز ليکي ۽ پڪري باليدگي ۽ يڪ انچين مڪام ۽ سر ڪتگ
ڪه مروچي دُرائين ورنهه هم ۽ پڪر ۽ ليڪه ۽ گون وتي ڪرد ۽ پيلو
ڪنگ ۽ آنت.

زاڪر اءِ وهداں بلوچ راجي جنز ۽ هاسڪر ورناباني توڪ ۽
يڪ مسالي ئين ڪردار ۽ بنياد ۽ زانگ ۽ پجارگ بيت ڪه آئي ۽
ورناباني ته ۽ راجي سنج ۽ زانت پيداڪ ڪرتگ. آئي بلوچ جنز
بابت ۽ يڪ مهڪمين پڪر ۽ ودي ڪنگ ۽ مزين ڪرد پيلو ڪتگ. زاڪر
مجد هما رهشون ۽ رهبراں ڇه يڪه ڪه آئي ۽ دڙمن ۽ زنداناني
ديم ۽ سرينڌر ڪنگ ۽ وتي ڪار ۽ پروگرام ۽ ڇه گستا بوگ ۽ جاه ۽
زنداني توڪ ۽ هم دڙمن ۽ ديم ۽ سر جهل نه ڪتگ ۽ هما پڪر ۽
فلسفہ ۽ پله مرزي ڪتگ ڪه بلوچ ۽ راستين زند ۽ جهگيري ۽ ڪنت.

پمیشکھ مروچی زا کر مجید بلوچ راجی جنزءِ توکءِ یک مسالی
 ئیں کردارےءِ حسابءِ وانگ ءُ زانگ بیت۔ آ بلوچ جنزءِ هما نامِ انت
 کہ آ ذرائیں بلوچ ورنابانی توکءِ اے پکرءِ پیدا کنگءِ سوبمند
 بوتگ کہ مارا ریاستِ زندانی ءُ کربانی دیگءِ هرچ رنگیں عملءِ
 توکءِ بهر زورگی انت۔ آئیءِ نہ پروشگ ءُ ریاستی زندانی کنگءِ
 ابید وتی لیکءِ سرءِ اوشاتگ۔ یک نودربرےءِ بستارءِ آئیءِ
 زورگیریں دژمنءِ هرچ رنگیں تاکتےءِ هلاپءِ اوشتگ ءُ وتی کار ءُ
 پروگرام دیمءِ برتگ انت۔ پمیشکھ راجدپتر بما کردارانی سپت ءُ
 ساڑاهاں گوں هوناں نبشته کنت کہ آئیءِ سکی ءُ سوریءِ وبدءِ
 وتی راجءِ اندرءِ سنج ءُ سما پیدا کتگ۔

زا کرءِ لیکھی مہکمیءِ سببءِ بی ایس او آزادۂ قیادت ءُ
 ورنابانی توکءِ یک انچییں پکری ءُ لیکھی مہکمیءِ ودی بیت ءُ
 جوڑ بیت کہ وهدے دژمن ذرائیں بلوچستانءِ ورنابانی هلاپءِ

سلاہ بند بیت، بی ایس اوئے ہلاپئے مزنیں کریک ڈاؤنے کنت،
 سدانی کساسئے ورناباں شہید کنت ء آہاں زندانی کنت، بی ایس
 اوئے کسان اُمریں، وانگجاءئے وانوکیں بنزہئے سنگتاں بیگواہ کنت ء
 پدا آہانی لاشاں دور دنت، بلے بی ایس اوئے ورنہا چہ اے رنگیں
 تشدد ء زوراکئے وتی جہد، پکر ء کارء چہ گستا نہ بنت ء راجی
 جنزء مہکم کنگء جتائیں دروشم ء رنگء وتی کاراں برجہا دار
 آنت۔ دژمنء کوشست ہمے بیت کہ زاکر مجید وڑیں رہشوناں
 زندانی کنگ ء پدا آہاں پرورش دیگء پد گلء میانء ترسء
 چاگردے جوڑ کن آنت کہ ورنہا چہ راجی جنزء گستا بہ بنت بلے
 زاکر وتی سنگتانی میانء یک مسالی ئیں رہشونئے بستارء
 زانگ ء پجارگ بیت ء دیمء کیت۔ یک انچیں لیکہ ء پکرےء ردء ایر
 کنت کہ دُرائیں گلء ورنہا پدا آئی رندگیریء کن آنت۔ زاکر مجید
 چہ زندانء ٹارچر ء تشددء اوپار کنگ ء وتی لیکہ ء پروگرامء چہ

پشت نہ کنزگء چہ بلوچ ورنہا ء ہاسکر بی ایس او آزادِ سنگت
 ہمے کلوهء دنت کہ دژمن اے رنگیں پندل سازیت ء اے رنگیں
 جبر ء تشددِ سرء کار کنت دانکہ ورنہا چہ وتی جنز ء بلوچ راجی
 آجوئیء وتء دور بہ دار آنت ء دژمنء ترسء چہ وتی کاراں یلہ بہ
 کن آنت بلے مارا یک راجےء بستارء دژمنء ہچ چوشیں پندلانی
 آماچ بوگی نہ انت ء گیشا گیش وتی جنز مہکم کنگی انت دانکہ
 ما وتی راج ء دنیا دیمء اے گپء پدر کت بہ کنیں کہ راجی جنزء
 واستہ بلوچ جہدکار ہرچ رنگیں کربانی دیگء تیار انت ء دژمنء
 ہچ پیمیں زلم ء زوراکیء بلوچ ورنابانی دلء چوشیں ترسے ودی
 کت نہ کنت کہ بلوچ ورنہا چہ وتی راجی جنزء وتء گستا بہ دار
 آنت ء چہ آجوئیء وشیں بانداتء دزکش بہ بنت۔

مروچی دژمنء زا کر زندانی کتگ بلے ہبدہ سالء گوزگء
 رند ہم ما گند این کہ آیک رہشونء بستارء بلوچ وربانانی تہء

راجی سنج ء سما ء پکری ہیلکاریء راہ ء درے جوڑ بوتگ؛
 مروچی ورنابانی دلء زاکر یک انچیں بہادر ء دلیریں رہشونے کہ
 دژمنء اینکس جبر ء تشددء ابید آچہ وتی مکسدء گستا نہ بوتگ۔
 مروچی بلوچ ورناہ ء بی ایس او آزادء سنگت ء ورناہ زاکر مجیدء
 پگر ء لیکہء پدگیریء دیمء جنزگء انت کہ سدانی کساسء
 ورنابانی تاوان ء نکسانء ابید بلوچ ورناہ دژمنء دیمء چو کوہء
 چلتنء مک انت ء دژمنء اے گپء باور کنائینگء سوہمند بوتگ
 انت کہ بلوچ ورناہ راجی جنزء سرء دژمنء دیمء ہچ رنگیں
 کمپرومائز نہ کن انت ء آئیء ہاترء ہرچ رنگیں کہ کربانیء دیگ
 بہ لوٹیت بلوچ ورنہ آئیء دیگء تیار انت۔

"من ادء راجروستان هم گشگ لوٹاں کہ پارلیمنٹ بلوچء
ہیڑہانی توہیل نہ انت مئے ہیڑہ آہوئی انت کہ آ ایوکء
گون تپنگء زورء گرگ بیت کنت ما ہمے آہوئیء گون
تپنگء زورء گر این، پرپا کہ ما آہو پیراک بوتگ این ء
مارا اگاں مرگے ہم کیت گڑا آ آراتیں مرگے بیت،
گلامیء مرگ نہ بیت۔"

زاگر مہیر

سگار پبلی کیشنز

www.bsoazad.org